

**Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
w Zduńskiej Woli**

I N F O R M A C J A

**PAŃSTWOWEGO POWIATOWEGO INSPEKTORA
SANITARNEGO W ZDUŃSKIEJ WOLI O STANIE
BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU
ZDUŃSKOWOLSKIEGO
W ROKU 2024**

Zduńska Wola, marzec 2025 rok

SPIS TREŚCI

1. OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU ZDUNSKOWOLSKIEGO W ROKU 2024	Str. 3
2. OCENA SANITARNA OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO ŻYWIENIOWYCH	Str. 4-19
3. OCENA SANITARNA W ZAKRESIE EPIDEMIOLOGII	Str. 20-32
4. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE HIGIENY KOMUNALNEJ	Str. 33-41
5. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE HIGIENY PRACY I NADZORU NAD CHEMIKALIAM	Str. 42-46
6. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY, OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI	Str. 47-58
7. OCENA W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO	Str. 59-61
8. PODSUMOWANIE	Str. 62

Ocena stanu sanitarnego powiatu zduńskowolskiego w 2024 roku

Głównym celem działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zduńskiej Woli w roku 2024 tak jak w minionych latach była ochrona zdrowia publicznego. Chcąc jeszcze bardziej skutecznie realizować działania, w bieżącej pracy kontynuowano proces cyfryzacji realizowanych w Inspekcji Sanitarnej procesów. Dzięki wdrażaniu innowacyjnych rozwiązań i pozyskiwaniu nowoczesnego sprzętu można było szybciej i bardziej efektywnie prowadzić sprawy dotyczące bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego powiatu.

Działania PSSE w Zduńskiej Woli podjęte w 2024 roku zostały przeprowadzone w oparciu o tworzony corocznie „Plan zasadniczych zadań”, w którym określono zadania priorytetowe pozostałe zadania statutowe, plany kontroli przyjęte do realizacji na dany rok dla poszczególnych komórek organizacyjnych oraz harmonogramy poboru próbek.

Podjęmowane działania zmierzały do zapewnienia właściwego bezpieczeństwa sanitarnego na terenie powiatu zduńskowolskiego w zakresie: bezpieczeństwa żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, higieny środowiska, chemikaliów, epidemiologii, higieny pracy na stanowiskach pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania, wychowania, wypoczynku i rekreacji, promocji i edukacji zdrowotnej.

Państwowy Powiatowy Inspektor
Sanitarny w Zduńskiej Woli
lek. med. Ewa Hetlof

- w zakresie bezpieczeństwa żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

Charakterystyka stanu sanitarnego obiektów żywności i żywienia

W roku 2024 pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu zduńskowolskiego znajdowało się 668 obiektów, skontrolowano 368, zatwierdzono 50, przeprowadzono ogółem 630 kontroli sanitarnych. Wydano 2 decyzje administracyjne: 1. stwierdzającą wygaśnięcie decyzji PPIS w Zduńskiej Woli zobowiązującej do spełnienia wymogów sanitarno-technicznych przy obrocie żywnością w sklepie spożywczo-przemysłowym z uwagi na likwidację obiektu; 2. postanawiającą umorzyć w całości postępowanie w sprawie ustalenia i obciążenia opłatą za czynności kontrolne i opłatą za badania laboratoryjne dotyczące produktu pn. Pietruszka suszona nać.

Nałożono 8 mandatów karnych na sumę 2900 zł. Wniosków do sądów, zawiadomień do Prokuratury nie kierowano. Skierowano 1 wniosek o nałożenie kary pieniężnej do Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego na przedsiębiorcę prowadzącego zakład bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Zakłady produkcji żywności

W roku 2024 zarejestrowano ogółem 40 zakładów w tym: 5 wytwórni lodów, 4 automaty do lodów, 1 tłocznię oleju, 10 piekarni, 9 ciastkarni, 3 przetwórnice owocowo-warzywne, 1 browar, 4 zakłady garmazeryjne, 2 zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego, 1 wytwórnię koncentratów spożywczych. W wyżej wymienionych zakładach przeprowadzono ogółem 85 kontroli. W trakcie kontroli zwracano uwagę na prawidłowość procesów technologicznych, stosowanie substancji dodatkowych, mycie i dezynfekcję jaj, procesy mycia i dezynfekcji pomieszczeń, urządzeń i sprzętu produkcyjnego, sposób przyjęcia surowców i substancji dodatkowych, dokumentację na środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego, znakowanie i transport wyrobów gotowych. Podczas kontroli dokonywano weryfikacji temperatur w urządzeniach chłodniczych przy użyciu termometrów wzorcowanych zewnętrznie, zwracano również uwagę na funkcjonowanie systemu traceability, prowadzenie w sposób prawidłowy kontroli wewnętrznej (w tym przeprowadzanie badań wyrobów gotowych przez właścicieli zakładów). Zakłady te wdrożyły i przestrzegały zasad GHP/GMP oraz system HACCP.

Pobrano 28 próbek żywności do badań laboratoryjnych oraz 1 próbkę wyrobu do kontaktu z żywnością. Próbek nie kwestionowano

Producenci pierwotni

W 2024 r. zarejestrowano 45, skontrolowano 6, przeprowadzono 6 kontroli.

Rolniczy handel detaliczny

W 2024 r. zarejestrowano 2, skontrolowano 1, przeprowadzono 1 kontrolę.

Producenci pierwotni i dostawcy bezpośredni

W 2024 r. zarejestrowano 34, skontrolowano 4, przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych.

Pobrano 1 próbkę do badań laboratoryjnych, której nie kwestionowano.

Producenci pierwotni, Rolniczy handel detaliczny, dostawcy bezpośredni

W 2024 r. zarejestrowano 2, skontrolowano 2, przeprowadzono 2 kontrole sanitarne.

Producenci żywności w warunkach domowych

W 2024 r. zarejestrowano 1, skontrolowano 1, przeprowadzono 1 kontrolę.

Inne wytwórnie żywności

W 2024 r. zarejestrowano 4, skontrolowano 3, przeprowadzono 3 kontrole sanitarne.

Sklepy spożywcze

W roku 2024 zarejestrowano 235 sklepów, skontrolowano 129, zatwierdzono 9. Przeprowadzono 250 kontroli. W trakcie kontroli zwracano uwagę na przechowywanie żywności łatwo ulegającej zepsuciu, terminy przydatności do spożycia, cechy organoleptyczne, znakowanie żywności w tym suplementów diety i żywności specjalnego przeznaczenia, a w przypadku środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego posiadanie handlowych dokumentów identyfikacyjnych, sposób postępowania z odpadami, oceniano stopień wdrażania zasad GHP, GMP oraz systemu HACCP. Sprawdzano również monitorowanie warunków dostaw środków spożywczych z uwzględnieniem stanu technicznego samochodu oraz właściwej temperatury. Podczas kontroli dokonywano weryfikacji temperatur w urządzeniach chłodniczych przy użyciu termometrów wzorcowanych zewnątrz. Kontrole w sklepach prowadzone były również w związku z otrzymywanymi informacjami w ramach systemu RASFF oraz z interwencjami konsumentów. Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń przeznaczonych na działalność sklepów spożywczych ulega systematycznej poprawie w związku z bieżącymi pracami modernizacyjnymi pomieszczeń i urządzeń. Wdrożenie instrukcji GHP i systemu HACCP, prowadzenie kontroli wewnętrznej, monitorowanie temperatur, warunków przechowywania i dostaw towaru sprawia, że konsument nabywa żywność o właściwej jakości zdrowotnej. Zasady GHP i system HACCP wdrożono we wszystkich sklepach.

W 2024 roku wydano 1 decyzję administracyjną stwierdzającą wygaśnięcie decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zduńskiej Woli zobowiązującej do spełnienia wymogów sanitarno-technicznych przy obrocie żywnością w sklepie spożywczo-przemysłowym. Nałożono 7 mandatów karnych na kwotę 2500 zł (za przeterminowaną żywność i nieprawidłowy stan sanitarno - higieniczny).

Do badań laboratoryjnych ogółem pobrano 122 próbki żywności, z których zakwestionowano 1 próbkę pn. wątroba z indyka świeża w kierunku badań mikrobiologicznych (wykryto w 10 g obecność *Campylobacter* spp).

Kioski

W roku 2024 zarejestrowano 31, skontrolowano 12, zatwierdzono 3, przeprowadzono 12 kontroli sanitarnych.

Podczas kontroli zwracano uwagę na prawidłowe przechowywanie, znakowanie, jakość zdrowotną środków spożywczych. W 35 kioskach zostały opracowane i wdrożone zasady GHP i system HACCP. Kontrola wewnętrzna udokumentowana jest zapisami z wykonywanych czynności. Na terenie targowisk nie zarejestrowano kiosków spożywczych sprzedających mięso i wyroby pochodzenia zwierzęcego.

Apteki

W roku 2024 zarejestrowano 17, skontrolowano 3, przeprowadzono 4 kontrole sanitarne. Do badań laboratoryjnych pobrano 1 próbkę żywności, której nie kwestionowano.

Magazyny hurtowe

W roku 2024 zarejestrowano 11 hurtowni spożywczych, skontrolowano 11, przeprowadzono 33 kontrole sanitarne.

W toku przeprowadzanych kontroli szczególną uwagę zwracano na znakowanie środków spożywczych, warunki przechowywania, terminy przydatności do spożycia, cechy organoleptyczne, w przypadku środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego posiadanie handlowych dokumentów identyfikacyjnych, traceability, sposób postępowania z odpadami, zabezpieczenie zakładu przed szkodnikami, przestrzeganie procedur zabezpieczenia i wycofywania z obrotu żywności nie odpowiadającej warunkom zdrowotnym żywności oraz prawidłowe prowadzenie kontroli wewnętrznej w tych obiektach. Podczas kontroli magazynów hurtowych zwracano uwagę na warunki dystrybucji środków spożywczych i w tym zakresie kontrolowano środki transportu. Stan sanitarny w hurtowniach ulega systematycznej poprawie. Wszystkie zarejestrowane hurtownie mają wdrożone zasady GHP oraz system HACCP. W roku sprawozdawczym wydano 1 decyzję administracyjną postanawiającą umorzyć w całości postępowanie w sprawie ustalenia i obciążenia opłatą za czynności kontrolne i opłatą za badania laboratoryjne dotyczące produktu pn. Pietruszka suszona nać.

Pobrano 12 próbek żywności do badań laboratoryjnych, z których 2 zakwestionowano. Pierwszą próbkę pn. wątroba z kurcząt świeża zakwestionowano ze względu na obecność *Campylobacter* ssp., drugą próbkę pn. ogórek krótki zakwestionowano ze względu na przekroczenie NDP pozostałości pestycydu - pimetrozyny (0,17 +/- 0,07 mg/kg).

Obiekty ruchome i tymczasowe

W roku 2024 zarejestrowano 7 obiektów ruchomych i tymczasowych, skontrolowano 4, przeprowadzono 14 kontroli sanitarnych.

Środki transportu

W roku 2024 zarejestrowano 26 firm transportowych, skontrolowano 3, zatwierdzono 2, przeprowadzono 3 kontrole sanitarne.

Inne zakłady/obiekty obrotu żywnością

W roku 2024 zarejestrowano 29 zakładów, skontrolowano 8, zatwierdzono 2, przeprowadzono 19 kontroli sanitarnych. We wszystkich obiektach wdrożono zasady GHP oraz system HACCP. Pobrano 1 próbkę do badań laboratoryjnych, której nie kwestionowano.

Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego ogółem

W 2024 roku zarejestrowano 105 zakładów, skontrolowano 71, zatwierdzono 22, przeprowadzono 94 kontrole. Podczas przeprowadzanych kontroli szczególną uwagę zwracano na jakość zdrowotną oraz pochodzenie surowców, warunki przechowywania surowców, półfabrykatów i posiłków, prawidłowość procesów technologicznych z uwzględnieniem poszczególnych etapów procesu produkcyjnego, prawidłowość prowadzenia procesów dezynfekcji termicznej naczyń, funkcjonalność pomieszczeń z uwzględnieniem stref krzyżowania się dróg „czystych” i „brudnych”, sposób gromadzenia i usuwania odpadów pokonsumpcyjnych i poprodukcyjnych, prawidłowość dokumentowania czynności związanych z realizacją GHP/GMP i systemu HACCP. We wszystkich zakładach wdrożone są zasady GHP/GMP i system HACCP.

W obiektach tych następuje systematyczna poprawa stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń, które są systematycznie modernizowane, a urządzenia i sprzęt wymieniane na nowy i bardziej funkcjonalny. Nałożono 1 mandat karny na kwotę 400 zł za nieprawidłowy stan sanitarno – higieniczny. Próbek żywności do badań laboratoryjnych nie pobierano. Skierowano 1 wniosek o nałożenie kary pieniężnej do ŁPWIS na przedsiębiorcę prowadzącego zakład bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego

W roku 2024 zarejestrowano 68 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego, skontrolowano 65, zatwierdzono 8, przeprowadzono 87 kontroli sanitarnych.

Podczas przeprowadzonych kontroli szczególną uwagę zwracano na jakość zdrowotną i wymagania, jakie powinny spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach oraz pochodzenie surowców. Ponadto zwracano uwagę między innymi na warunki przechowywania surowców i posiłków, prawidłowość procesów technologicznych

z uwzględnieniem poszczególnych etapów procesów produkcyjnych, prawidłowość zabiegów mycia i dezynfekcji naczyń, funkcjonalność pomieszczeń z uwzględnieniem stref krzyżowania się dróg czystych i brudnych, prawidłowość dokumentowania czynności związanych z realizacją GHP, GMP i systemu HACCP. Podczas kontroli w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego dokonano 58 razy teoretycznej oceny jadłospisu. Stan sanitarno-techniczny zakładów ulega systematycznej poprawie z uwagi na prowadzone bieżące prace modernizacyjne oraz doposażenie zakładów w niezbędny sprzęt i urządzenia.

We wszystkich zakładach zostały wdrożone zasady GHP/GMP i system HACCP.

Bloki żywienia w szpitalach

W roku 2024 zarejestrowano 1 blok żywienia w Zduńskowolskim Szpitalu Powiatowym Sp. z o.o. w którym żywienie odbywa się w systemie cateringowym. Usługi cateringowe świadczy firma z siedzibą w Łodzi w zakresie kompleksowego żywienia pacjentów. Posiłki przygotowywane są w kuchni cateringowej Instytutu Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi. Firma cateringowa ma opracowane i wdrożone zasady dobrej praktyki GHP/GMP oraz system HACCP. W 2024 r. skontrolowano 1, przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną. Dokonano 1 raz teoretycznej oceny jadłospisu.

Bloki żywienia w domach opieki społecznej

W roku 2024 zarejestrowano 2 bloki żywienia w domach opieki społecznej, skontrolowano 2, przeprowadzono 2 kontrole sanitarne. Podczas przeprowadzanych kontroli szczególną uwagę zwracano na jakość zdrowotną oraz pochodzenie surowców, warunki przechowywania surowców, półproduktów i posiłków, prawidłowość procesów technologicznych z uwzględnieniem poszczególnych etapów procesu produkcyjnego, prawidłowość prowadzenia procesów mycia i dezynfekcji naczyń, funkcjonalność pomieszczeń z uwzględnieniem stref krzyżowania się dróg „czystych” i „brudnych”, sposób gromadzenia i usuwania odpadów pokonsumpcyjnych i poprodukcyjnych, prawidłowość dokumentowania czynności związanych z realizacją GHP/GMP i systemu HACCP. W zakładzie wdrożone są zasady GHP/GMP i system HACCP. W 2 obiektach dokonano teoretycznej oceny jadłospisu, nieprawidłowości nie stwierdzono.

Stołówki w żłobkach i domach małego dziecka

W roku 2024 zarejestrowano 13 żłobków w tym 1 klub dziecięcy (11 w systemie cateringowym), skontrolowano 11 (w tym w systemie cateringowym 9), zatwierdzono 4 (w tym w systemie cateringowym 3), przeprowadzono 14 (w tym w systemie cateringowym 11) kontroli sanitarnych. Podczas przeprowadzonych kontroli szczególną uwagę zwracano na jakość zdrowotną i wymagania, jakie powinny spełniać środki spożywcze stosowane w żywieniu małych dzieci. W czasie kontroli w 10 (w tym w systemie cateringowym 8) żłobkach dokonano teoretycznej oceny jadłospisu, nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ponadto zwracano uwagę na prawidłowość dokumentowania czynności związanych z realizacją GHP, GMP i systemu HACCP. We wszystkich żłobkach wdrożone są zasady GHP/GMP oraz system HACCP.

Stołówki szkolne

W roku 2024 zarejestrowano 22 (w tym 8 w systemie cateringowym), skontrolowano 22, (w tym w systemie cateringowym 8), zatwierdzono 3 (w tym w systemie cateringowym 2), przeprowadzono 26 (w tym w systemie cateringowym 10) kontroli sanitarnych.

Podczas przeprowadzanych kontroli szczególną uwagę zwracano na jakość zdrowotną oraz pochodzenie surowców, warunki przechowywania, prawidłowość prowadzenia procesów mycia i dezynfekcji termicznej naczyń, funkcjonalność pomieszczeń z uwzględnieniem stref krzyżowania się dróg „czystych” i „brudnych”, oceniano wdrożony system HACCP, prawidłowość dokumentowania czynności związanych z realizacją GHP/GMP. Ponadto zwracano uwagę na jakość zdrowotną i wymagania, jakie powinny spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. We wszystkich blokach żywienia opracowane i wdrożone są zasady GHP/GMP oraz system HACCP. W żywieniu zbiorowym w stołówkach szkolnych zakres systemu HACCP obejmuje wszystkie czynności związane z produkcją posiłków obiadowych, począwszy od przyjęcia surowców, a skończywszy na podaniu uczniom gotowych do spożycia potraw. Wyznaczone krytyczne punkty i punkty kontroli są objęte ciągłym monitoringiem, co udokumentowane było w prowadzonych rejestrach. Prowadzona jest kontrola wewnętrzna obejmująca sprawdzenie przestrzegania opracowanych i wdrożonych instrukcji GHP/GMP.

W pomieszczeniach stołówek szkolnych następuje systematyczna poprawa stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń, z uwagi na ich modernizację, a urządzenia i sprzęt jest wymieniany na nowy, bardziej funkcjonalny i nowoczesny. Widoczna była dbałość dyrektorów kontrolowanych stołówek w podwyższaniu ich standardu sanitarno – technicznego pomimo ograniczonych środków finansowych w budżetach szkół. W 22 (w tym w systemie cateringowym 8), stołówkach dokonano teoretycznej oceny jadłospisu. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Stołówki w bursach i internatach

W roku 2024 zarejestrowano 1 skontrolowano 1, przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną. W 1 stołówce dokonano teoretycznej oceny jadłospisu. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W stołówce opracowane są i wdrożone zasady GHP/GMP oraz system HACCP.

Stołówki na koloniach/półkoloniach/obozach/ zimowiskach

W 2024 roku zarejestrowano 6, skontrolowano 6, przeprowadzono 20 (w tym 16 w systemie cateringowym) kontroli sanitarnych dotyczących wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży.

W czasie przeprowadzonych kontroli dokonano 20 (w tym 16 w systemie cateringowym) teoretycznych ocen jadłospisów. Nie stwierdzono nieprawidłowości, jadłospisy były urozmaicone i prawidłowo zestawione pod względem odżywczym.

Stołówki w przedszkolach

W roku 2024 zarejestrowano 23 (w tym w systemie cateringowym 10), skontrolowano 22, (w tym w systemie cateringowym 10) zatwierdzono 1 (w tym w systemie cateringowym 1), przeprowadzono 23 (w tym w systemie cateringowym 10) kontrole sanitarne. We wszystkich przedszkolach opracowano i wdrożono zasady GHP/GMP i system HACCP.

Podczas kontroli zwracano uwagę na właściwą jakość zdrowotną surowców, ich prawidłowe przechowywanie, terminy przydatności do spożycia, prawidłowość procesów mycia i dezynfekcji jaj, urządzeń i sprzętu, oceniano stopień wdrażania systemu HACCP. Ponadto zwracano uwagę na wymagania, jakie powinny spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

W pomieszczeniach stołówek przedszkolnych następuje systematyczna poprawa stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń, które są modernizowane, a urządzenia i sprzęt wymieniany na nowy, bardziej funkcjonalny i nowoczesny.

Dokonano teoretycznej oceny jadłospisu w 22 (w tym w systemie cateringowym 10) stołówkach przedszkolnych, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Zakłady usług cateringowych

W 2024 r. zarejestrowano 1 zakład, skontrolowano 1, zatwierdzono 0, oceniano na podstawie arkusza oceny zakładu 1, przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną.

Interwencje

W 2024 roku zarejestrowano 31, rozpatrzono 28 interwencji, 3 interwencje przekazano do załatwienia według właściwości (do PPIS w Łasku, do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Łasku, do PPIS w Tychach). Interwencje dotyczyły: wprowadzania do obrotu środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia, stosowania praktyk ścierania dat na środkach spożywczych, niewłaściwej jakości zdrowotnej środków spożywczych (obecność pleśni), niewłaściwych cech

organoleptycznych żywności i zanieczyszczeń fizycznych w żywności, braku aktualnych orzeczeń lekarskich z badań przeprowadzonych do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników, niewłaściwego żywienia dzieci na zajęciach pozaszkolnych, podejrzenia zatrucia pokarmowego, dolegliwości żołądkowo-jelitowych po spożyciu potraw, obecności włosów w obiadach szkolnych, niewłaściwej gospodarki obiadami, niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego, nieprzestrzegania zasad higieny podczas sprzedaży ciasta na wagę, obecności owadów w zakładach, obecności robaków w żywności, niewłaściwych warunków transportu pieczywa, prowadzenia działalności bez decyzji zatwierdzającej, narażenia na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu spowodowanego zażyciem nieustalonej substancji (interwencja przekazana przez Policję).

Interwencji anonimowych zarejestrowano 9. W 17 przypadkach udzielono odpowiedzi osobom wnoszącym interwencje. W 9 przypadkach interwencje potwierdziły się. Nałożono 8 mandatów karnych na kwotę 2900 zł. Skierowano 1 wniosek o nałożenie kary pieniężnej do łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego na przedsiębiorcę za prowadzenie działalności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Pobrano dwie próbki żywności (jedna próbka w kierunku oznaczenia pozostałości pestycydów, druga próbka w kierunku mikotoksyn i alkaloidów sporyszu). Próbek nie kwestionowano.

Ocena bezpieczeństwa środków spożywczych krajowych

W roku 2024 przeprowadzono badania laboratoryjne krajowych środków spożywczych produkowanych w nadzorowanych zakładach oraz znajdujących się w obrocie w obiektach zlokalizowanych na terenie powiatu:

- ogółem zbadano **139** próbek, z czego zdyskwalifikowano **3** próbki, tj. 2,16 % (w roku 2023 odsetek próbek zdyskwalifikowanych wynosił 1,4 %),
- pod względem parametrów mikrobiologicznych zbadano **80** próbek, 2 próbki zakwestionowano tj.: 2,5% (w 2023 roku odsetek próbek zdyskwalifikowanych za parametry mikrobiologiczne wyniósł 1,1 %),
- pod względem parametrów chemicznych zbadano **53** próbki, 1 próbkę zakwestionowano tj.: 1,9% (w 2023 roku odsetek próbek zdyskwalifikowanych za parametry chemiczne wyniósł 1,8%),
- pod względem organoleptycznym przebadano **100** próbek krajowych, próbek nie kwestionowano (w 2023 roku odsetek próbek zdyskwalifikowanych pod względem organoleptycznym wyniósł 0 %).
- oceniono **101** próbek środków spożywczych krajowych pod względem znakowania, próbek nie zdyskwalifikowano (w 2023 roku odsetek próbek zdyskwalifikowanych wyniósł 0%).

Ocena bezpieczeństwa środków spożywczych z importu

W 2024 roku zbadano ogółem 22 próbki środków spożywczych z importu, próbek nie kwestionowano (w 2023 roku odsetek próbek zdyskwalifikowanych wyniósł 0%). Pod względem parametrów mikrobiologicznych zbadano 10 próbek, próbek nie kwestionowano

Pod względem parametrów chemicznych zbadano 12 próbek, których nie kwestionowano. Oceniono 15 próbek środków spożywczych importowanych pod względem znakowania. Pod względem organoleptycznym przebadano 15 próbek z importu, których nie kwestionowano.

Nadzór nad obiektami produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

W 2024 roku zewidencjonowano 9, skontrolowano 4 obiekty obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, przeprowadzono 9 kontroli, do badań laboratoryjnych pobrano 4 próbki materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

Jakość zdrowotna materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W 2024 roku przebadano laboratoryjnie 4 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością: 1 próbkę krajową – puszki aluminiowe pobrane w browarze w kierunku migracji specyficznej bisfenolu A, 1 próbkę z importu- pojemnik do przechowywania żywności pobrany w sklepie obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością w kierunku organoleptyki i znakowania, 2 próbki szklanek (1 krajowa, 1 import) pobrane w sklepach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością w kierunku migracji ołowiu i kadmu. Próbek nie kwestionowano.

Ocena jakości zdrowotnej przywożonej z zagranicy żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

Na terenie działalności PSSE w Zduńskiej Woli w 2024 roku nie dokonywano kontroli granicznej jakości zdrowotnej środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością przywożonych z zagranicy (importu).

W 2024 r. przeprowadzono 14 kontroli granicznych w związku z wywozem żywności za granicę (eksportem) do Iraku, Gujany, Mongolii, USA, Kazachstanu i Maroka. Kontrole przeprowadzono u eksportera Oceniono 106 partii żywności, wydano 36 świadectw spełniających wymagania i dopuszczających do obrotu. Próbek do badań nie pobierano, wydano 14 decyzji opłatowych.

Kontrola prawidłowości znakowania środków spożywczych

W okresie sprawozdawczym w kierunku znakowania oceniono ogółem 122 próbek środków spożywczych w tym 101 krajowych i 21 próbek z importu. Próbek nie kwestionowano.

Kontrola prawidłowości stosowania substancji dodatkowych

W trakcie kontroli zakładów produkcyjnych nie stwierdzono nieprawidłowości w stosowaniu substancji dodatkowych. W 2024 roku pobrano z obrotu i przebadano w kierunku substancji dodatkowych ogółem 7 próbek, w tym 5 krajowych i 2 z importu. Próbek nie kwestionowano.

Nadzór nad jakością środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego (w tym również prawidłowością dokumentacji wymaganej przepisami weterynaryjnymi) stosowanych do produkcji w nadzorowanych zakładach

W 2024 roku w 22 zakładach produkcyjnych przeprowadzono kontrole środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego.

W trakcie kontroli szczególną uwagę zwracano na jakość, warunki przechowywania i znakowanie środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego oraz dokumenty towarzyszące dla danej partii żywności w tym handlowy dokument identyfikacyjny.

Nadzór nad prawidłowością postępowania z odpadami kuchennymi i cateringowymi pochodzącymi z obiektów żywienia zbiorowego oraz ubocznymi produktami zwierzęcymi pochodzącymi z obiektów obrotu żywnością

Sklepy wielkopowierzchniowe oraz firmowe sklepy mięsno-wędliniarskie mają uregulowaną gospodarkę odpadami oraz ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego i w tym zakresie mają podpisane umowy z zakładami utylizacyjnymi. Na terenie działalności Powiatowej Stacji znajdują się zakłady żywienia zbiorowego, które również uregulowały gospodarkę odpadami poprzez podpisanie stałej umowy lub doraźnej współpracy z zakładami utylizacyjnymi. Zakłady w trakcie kontroli są na bieżąco informowane o konieczności prawidłowego postępowania z odpadami kuchennymi oraz ubocznymi produktami zwierzęcymi. W zakresie postępowania z odpadami pochodzenia zwierzęcego nieprawidłowości nie stwierdzono.

Działania w zakresie funkcjonowania systemu RASFF

W 2024 roku PSSE w Zduńskiej Woli w ramach powiadomień w systemie RASFF przeprowadziła 51 kontroli. Kontrole dotyczyły niewłaściwej jakości środków spożywczych, suplementów diety, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością. Kontrole przeprowadzano w sklepach spożywczych, ciastkarni, aptekach, supermarketach, sklepie z materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością, hurtowniach, zakładach żywienia zbiorowego otwartego, w tym w zakładzie małej gastronomii, innych zakładach obrotu żywnością, młynie zbożowym, u producenta pierwotnego i dostawcy bezpośredniego oraz w wytwórni koncentratów spożywczych.

Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną

W 2024 roku współpraca z Inspekcją Weterynaryjną przebiegała w następujący sposób:

- w ramach współpracy przekazano do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Łasku interwencję dotyczącą sprzedaży wyrobów wędliniarskich bezpośrednio ze skrzynek ustawionych na stole w temperaturze otoczenia na ulicy, w związku z ww. interwencją podjęto wspólne działania z pracownikiem Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Łasku, w dniu kontroli nie stwierdzono sprzedaży wyrobów wędliniarskich ze stoiska na ulicy.
- w ramach współpracy w związku z otrzymaną interwencją w formie wypowiedzi słuchacza na antenie Naszego Radia w sprawie niewłaściwych warunków transportu pieczywa do punktu małej gastronomii typu fast food (na rancie kabiny załadowczej środka transportu usiadły 2 gołębie) zwrócono się do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Łasku z zapytaniem, czy na terenie powiatu zduńskowolskiego w okresie od 01.08.2024 r. do 02.09.2024 r. odnotowano przypadki padłych ptaków oraz czy na terenie powiatu zduńskowolskiego panuje ptasia grypa- nie odnotowano takich przypadków,
- podczas przeprowadzanych bieżących kontroli sanitarnych nie stwierdzono nieprawidłowości w postępowaniu z odpadami kuchennymi i cateringowymi, pochodzącymi z handlu detalicznego i hurtowego, w związku z tym nie przekazywano informacji do Inspekcji Weterynaryjnej na ten temat,
- nie stwierdzono zatruc pokarmowych po spożyciu produktów pochodzenia zwierzęcego,
- podczas kontroli nie stwierdzono fałszowania świadectw, atestów i innych dokumentów wydawanych przez obie inspekcje,
- ustalono z Inspekcją Weterynaryjną w Łasku listę zakładów znajdujących się pod wspólnym nadzorem oraz harmonogram kontroli zaplanowanych w ww. zakładach,
- przeprowadzono 5 kontroli z udziałem przedstawiciela Inspekcji Weterynaryjnej w zakładach objętych wspólnym nadzorem,
- przekazano informacje w sprawie kwestionowanej próbki podrobów drobiowych (wątroba z indyka świeża), w której wykryto obecność *Campylobacter* ssp. w 10g, pobranej w markecie w Zduńskiej Woli do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Łasku oraz Powiatowego Lekarza Weterynarii w Olsztynie (terenowo właściwego ze względu na siedzibę producenta),
- przekazano informacje w sprawie kwestionowanej próbki podrobów drobiowych (wątroba z kurcząt świeża) w której wykryto obecność *Campylobacter* ssp. w 10g, pobranej obiekcie pod wspólnym nadzorem do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Łasku, Powiatowego Lekarza Weterynarii w Ostrowcu Świętokrzyskim (terenowo właściwego ze względu na siedzibę hurtowni) oraz Powiatowego Lekarza Weterynarii w Ciechanowie (terenowo właściwego ze względu na siedzibę producenta),

- w ramach współpracy Powiatowy Lekarz Weterynarii w Łasku przekazał listy odbiorców mięsa drobiowego pozyskanego z indyków pochodzących z gospodarstwa, w którym stwierdzono grypę ptaków (wirus H5N1).

Współpraca z Wojewódzkim Inspektorem Farmaceutycznym

W ramach współpracy zarejestrowano 17 aptek, 2 sklepy zielarsko-medyczne, 1 punkt apteczny. W 2024 r. w ramach sprawowanego nadzoru nad suplementami diety oraz żywnością specjalnego przeznaczenia przeprowadzono 4 kontrole w związku z systemem RASFF, skontrolowano 3 apteki.

W 2024 r. działań w ramach współpracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej nie podejmowano.

Współpraca z innymi jednostkami kontrolującymi

W 2024 roku współpraca z innymi jednostkami kontrolującymi przebiegała w następujący sposób:

- przeprowadzono kontrolę wspólnie z przedstawicielem Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Łodzi u producenta pierwotnego i dostawcy bezpośredniego, prowadzącego gospodarstwo rolne na terenie powiatu zduńskowolskiego w związku z przekroczeniem NDP pozostałości pestycydu - linuronu w próbce selera pobranej przez pracownika WIORiN w Łodzi Oddział w Łasku,
- przeprowadzono kontrolę zgodnie z harmonogramem urzędowej kontroli na 2024 r. wspólnie z przedstawicielem WIORiN w Łodzi Oddział w Łasku u producenta pierwotnego i dostawcy bezpośredniego, prowadzącego gospodarstwo rolne na terenie powiatu zduńskowolskiego,
- wystosowano pismo do WIORiN w Łodzi Oddział w Łasku z prośbą o podjęcie wspólnych działań kontrolnych u producenta pierwotnego i dostawcy bezpośredniego znajdującego się na nadzorowanym terenie w związku z powiadomieniem informacyjnym w celu zwrócenia uwagi zgłoszonego przez GIJHARS dot. stwierdzenia przekroczenia NDP pozostałości pestycydu – antrachinonu w produkcie pn. Ekologiczny kwiat rumianku (suszy); kontrola odbyła się przy udziale przedstawicielami WIORiN w Łodzi Oddział w Łasku i Oddział w Sieradzu,
- Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Łodzi, Delegatura w Sieradzu w ramach współpracy przesłał pismem interwencję konsumenta na sklep spożywczy znajdujący się na terenie powiatu zduńskowolskiego dotyczącą nieświeżej żywności oraz zamazywania dat producentów do rozpoznania w zakresie posiadanych kompetencji; o wynikach przeprowadzonej kontroli interwencyjnej poinformowano pismem Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Łodzi, Delegatura w Sieradzu,
- Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Łodzi, Delegatura w Sieradzu w ramach współpracy przesłał interwencję konsumenta na market spożywczy znajdujący się na terenie powiatu zduńskowolskiego dotyczącą zmiany terminów ważności do spożycia na produktach spożywczych przecenionych do rozpoznania w zakresie posiadanych kompetencji,

- Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Łodzi, Delegatura w Sieradzu w ramach współpracy przesłał pismem interwencję konsumenta w sprawie nieprawidłowości w zakładzie znajdującym się na terenie powiatu zduńskowolskiego (wprowadzanie do obrotu odmrażanych, wcześniej upieczonych schabów, mielonych, devolaye; prowadzenie usług cateringowych bez odbioru sanepidu).

Współpraca z mediami

W 2024 roku współpraca z mediami polegała na udostępnianiu, na portalu społecznościowym Facebook Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zduńskiej Woli postów GIS w sprawie ostrzeżeń publicznych dotyczących żywności; postów dotyczących kampanii EFSA: dotyczącej bezpieczeństwa żywności pod nazwą #Safe2EatEU (m.in. materiały dot. pogadanki w Szkole Podstawowej); postów GIS dotyczących bezpieczeństwa żywności m.in. na temat grzybów, przechowywania żywności, szkodliwości energetyków, właściwej suplementacji.

W 2024 roku współpraca z mediami polegała ponadto na umieszczaniu na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zduńskiej Woli informacji dotyczących następujących zagadnień: wytycznych dot. oznaczania informacji na temat żywności; kampanii EFSA na temat bezpieczeństwa żywności; kontroli żywności u producenta, w sklepie i na granicy; zakażeń pokarmowych; bezpiecznego grzybobrania; kontroli hurtowej sprzedaży owoców i warzyw; suplementacji; maku spożywczego; bezpiecznej żywności na święta.

Udzielono odpowiedzi e-mail redaktor programowej Naszego Radia w sprawie rozpatrzenia interwencji w formie wypowiedzi słuchacza na antenie Naszego Radia dot. niewłaściwych warunków transportu pieczywa do punktu małej gastronomii typu fast food.

Współpraca z innymi komórkami organizacyjnymi stacji sanitarno-epidemiologicznej

Sekcja Nadzoru Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia w 2024 r. prowadziła współpracę z Sekcją Nadzoru Higieny Komunalnej, Sekcją Nadzoru Epidemiologicznego, Sekcją Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży, Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej.

Współpraca z Sekcją Nadzoru Higieny Komunalnej dotyczyła wymiany informacji na temat jakości badanej wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz imprez masowych.

Współpraca z Sekcją Nadzoru Epidemiologicznego dotyczyła przekazywania informacji w sprawie zgłoszeń zatruc pokarmowych; przekazywania informacji zebranych podczas wywiadów epidemiologicznych przeprowadzanych przez sekcję NSEP w związku z podejrzeniem zatruc pokarmowych).

W ramach współpracy z Samodzielnym Stanowiskiem Pracy ds. Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego prowadzone były wspólne kontrole odbiorowe obiektów, w których będzie prowadzona produkcja lub obrót środkami spożywczymi.

Na bieżąco przekazywano pracownikowi Sekcji Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży, Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej w formie comiesięcznych sprawozdań informacje dotyczące zakazu palenia tytoniu w zakładach żywienia zbiorowego.

W ramach współpracy z Sekcją Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży, Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej przeprowadzono pogadankę w Szkole Podstawowej nr 11 w Zduńskiej Woli przy ulicy Żeromskiego 2/4 na temat bezpiecznej żywności, suplementacji oraz napojów energetycznych.

Realizacja przedsięwzięć PIS terenu woj. łódzkiego zaplanowanych na 2024 rok

1. Wzmoczenie działań kontrolnych nad warunkami produkcji wyrobów ciastkarskich

Na terenie działalności PSSE w Zduńskiej Woli zarejestrowanych jest 9 ciastkarni. W 2024 roku skontrolowano 8 zakładów. W ciastkarniach przeprowadzono 12 kontroli, pobrano 5 próbek do badań laboratoryjnych w kierunku oznaczenia parametrów mikrobiologicznych. Decyzji administracyjnych nie wydawano.

W związku z wdrożonymi zasadami GHP/GMP i systemu HACCP zwiększa się bezpieczeństwo tej grupy wyrobów.

2. Nadzór nad wdrażaniem zasad GHP/GMP i systemu HACCP w zakładach produkcji i obrotu żywnością

W nadzorowanych zakładach produkcji i obrotu żywnością w trakcie przeprowadzanych kontroli sprawdzano i oceniano zakres opracowanych zasad GHP/GMP i systemu HACCP.

We wszystkich 128 zakładach produkcyjnych są wdrożone zasady GHP/GMP oraz system HACCP. Ze 105 zakładów żywienia zbiorowego otwartego (w tym mała gastronomia) 105 wdrożyło zasady GHP/GMP oraz system HACCP. Wszystkie 68 zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego oraz 1 zakład usług cateringowych mają wdrożone zasady GHP/GMP i system HACCP.

We wszystkich 356 zakładach obrotu żywnością (w tym sklepy, kioski, apteki, magazyny hurtowe, obiekty ruchome i tymczasowe, środki transportu, inne obiekty obrotu żywnością) wdrożono GHP i HACCP.

W 2024 roku nastąpiła poprawa w zakresie wdrażania zasad GHP/GMP i systemu HACCP w zakładach produkcji i obrotu żywnością.

3. Wzmocnienie nadzoru nad żywnością dla określonych grup ludności i suplementami diety

W roku sprawozdawczym w trakcie kontroli zwracano uwagę na znakowanie, warunki przechowywania, sprzedaży i jakość zdrowotną żywności dla określonych grup i suplementów diety oraz sposób prezentacji i reklamy żywności dla określonych grup i suplementów diety. Wyżej wymienione środki spożywcze w placówkach obrotu żywnością składowane są na wydzielonych stoiskach lub regałach. Sprzedaż

tych grup środków spożywczych prowadzona jest w stałych punktach sprzedaży – w sklepach spożywczych, w innych obiektach obrotu żywnością, siłowniach, sklepach zielarsko-medycznych, w sklepach drogeryjnych oraz w sklepie internetowym. Na terenie działalności PSSE w Zduńskiej Woli nie figurują zakłady produkujące lub dystrybutorzy (importerzy) suplementów diety i żywności dla określonych grup.

Sekcja NSBŻ PSSE w Zduńskiej Woli przeprowadziła 45 kontroli w obiektach obrotu żywnością, w tym obrotu suplementami diety i żywnością dla określonych grup, sprawdzono 52 produkty zakwalifikowane do żywności przeznaczonej dla określonych grup, 17 suplementów diety oraz 14 produktów zakwalifikowanych do żywności wzbogaconej.

W ramach bieżącego nadzoru pobierano do badań laboratoryjnych próbki suplementów diety i żywności dla określonych grup.

Ponadto w 2024 r. monitorowane były strony internetowe oferujące do sprzedaży suplementy diety pod kątem prawidłowości znakowania m.in. obecności nieautoryzowanych składników o nieudowodnionym bezpieczeństwie stosowania oraz spełnienia wymagań dotyczących prezentacji i reklamy - oceniono 9 suplementów diety.

4. Wzmoczenie nadzoru nad obiektami wykazującymi zły stan sanitarny w latach ubiegłych

W 2024 r. w ramach sprawowania wzmożonego nadzoru nad obiektami wykazującymi zły stan sanitarny przeprowadzono kontrolę sanitarną w 1 zakładzie produkcyjnym, w 2 sklepach spożywczych, w 1 zakładzie żywienia zbiorowego otwartego, stwierdzając poprawę w stosunku do poprzedniego roku.

5. Kontrola i nadzór nad przestrzeganiem przepisów rozporządzenia 1924/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z 20 grudnia 2006 r. w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności

W 2024 roku przeprowadzono 11 kontroli i oceniono 14 środków spożywczych wzbogaconych w związku z przestrzeganiem przepisów rozporządzenia 1924/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z 20 grudnia 2006 r. w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

6. Kontrola i nadzór nad przestrzeganiem warunków określonych w rozporządzeniach 1829/2003 i 1830/2003 dotyczących żywności genetycznie zmodyfikowanej ze szczególnym uwzględnieniem prawidłowego znakowania środków spożywczych zawierających GMO oraz dokumentacji towarzyszącej ww środkom spożywczym

W 2024 roku skontrolowano 189 obiektów w zakresie żywności GMO, przeprowadzono 189 kontroli. W czasie kontroli nie stwierdzono środków spożywczych oznakowanych jako GMO. Do badań laboratoryjnych pobrano 1 próbkę, której nie kwestionowano.

7. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, ze szczególnym uwzględnieniem wyrobów ceramicznych w zakresie pisemnej deklaracji zgodności oraz kontroli wymagań określonych w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 2023/2006

Na terenie działalności PSSE w Zduńskiej Woli zarejestrowana jest 1 wytwórnia materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (wytwórnia preform PET). Na terenie działalności PSSE w Zduńskiej Woli brak jest wytwórni wyrobów ceramicznych.

W roku 2024 pobrano 4 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością: (1 próbkę krajową – puszka aluminiowa, 1 próbka krajowa – szklanka, 1 próbka z importu – szklanka, 1 próbkę z importu - pojemnik do przechowywania żywności. Próbek nie kwestionowano.

Wnioski:

1. W roku 2024 pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu zduńskowolskiego znajdowało się 668 obiektów, skontrolowano 368, przeprowadzono ogółem 630 kontroli sanitarnych.
2. W roku 2024 za stwierdzone nieprawidłowości w 8 przypadkach zastosowano karanie mandatowe na kwotę 2900 zł. Wydano 2 decyzje administracyjne: 1. stwierdzającą wygaśnięcie decyzji PPIS w Zduńskiej Woli zobowiązującej do spełnienia wymogów sanitarno-technicznych przy obrocie żywnością w sklepie spożywczo-przemysłowym; 2. postanawiającą umorzyć w całości postępowanie w sprawie ustalenia i obciążenia opłatą za czynności kontrolne i opłatą za badania laboratoryjne dotyczące produktu pn. Pietruszka suszona nać.

Skierowano 1 wniosek o nałożenie kary pieniężnej do ŁPWIS na przedsiębiorcę prowadzącego zakład bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

- w zakresie nadzoru epidemiologicznego

Sekcja Nadzoru Epidemiologicznego wykonuje swoje zadania w zakresie nadzoru i monitorowania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, stanu sanitarno–technicznego placówek służby zdrowia oraz uodparniania osób podatnych na zakażenie.

W 2024 r. Sekcja Nadzoru Epidemiologicznego przeprowadziła 187 kontroli. W celu określenia czynnika etiologicznego, przyczyn, źródeł i mechanizmu szerzenia się choroby zakaźnej lub zakażenia w omawianym okresie przeprowadzono 590 wywiadów epidemiologicznych i pobrano ogółem 105 prób do badań diagnostycznych, wykonanych w ramach nadzoru epidemiologicznego.

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Zasady, tryb zapobiegania, monitorowania sytuacji epidemiologicznej oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi prowadzony jest w oparciu o przepisy Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu chorób zakaźnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 924).

Analiza zachorowań zarejestrowanych w 2024 r. została porównana z danymi z 2023 r. Współczynniki zapadalności zostały wyliczone na 100 000 w oparciu o liczbę ludności powiatu zduńskowolskiego wg stanu na dzień 30.06.2024 r.- zachorowania z 2024r. oraz wg stanu na dzień 30.06.2023 r. – zachorowania z 2023 r.

Tabela nr 1

**Zachorowania i zapadalność na wybrane choroby zakaźne w powiecie
zduńskowolskim w latach 2023-2024**

Jednostki chorobowe		2023		2024	
		Zachorowania	Zapadalność	Zachorowania	Zapadalność
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe – ogółem		42	66,08	54	85,63
- Clostridium difficile		39	61,36	50	79,29
- Yersinia enterocolitica		-	-	-	-
- E. coli inną i BNO		3	4,72	1	1,59
- E. coli biegunkotwórcza		-	-	3	4,76
Wirusowe zakażenia	rotawirusy	9	14,16	18	28,54
	adenowirusy	6	9,44	12	19,02

jelitowe	norowirusy	6	9,44	2	3,17
Salmonellozy – zatrucia pokarmowe		18	28,32	7	11,10
Salmonellozy jako zakażenia pozajelitowe		1	1,57	-	-
Krzusiec		4	6,29	87	137,97
Różyczka		1	1,57	-	-
Ospa wietrzna		242	380,75	204	323,51
Świnka		2	3,15	3	4,76
Borelioza		18	28,32	20	31,71
Neuroborelioza		1	1,57	1	1,59
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna ogółem		3	4,72	4	6,34
Pokąsania osób, po których podjęto u nich szczepienia p/wściekliznie		11	17,31	13	20,62
Pokąsania osób, u których nie podjęto szczepień p/wściekliznie		29	45,63	26	41,23
Biegunka i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu		52	81,81	29	45,99
Płonica / szkarlatyna		69	108,56	97	153,82
Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat		-	-	-	-
Wirusowe zapalenie wątroby	typu A	-	-	-	-
	typu B przewlekłe	-	-	9	14,27
	typu C	1	1,57	10	15,86
	typu B+C	-	-	-	-
	Inne i nieokreślone	-	-	-	-
Kiła		4	6,29	5	7,93
Rzeżączka		-	-	-	-
Bezobjawowy stan zakażenia HIV		1	1,57	3	4,76
Choroba wywołana przez HIV		-	-	1	1,59
Odra		-	-	-	-

Gruźlica	9	14,16	13	20,62
Grypa i infekcje grypopodobne	13 435	21 137,84	219	347,29

Liczba ludności: 63 559 stan na dzień 30.06.2023 r.

Liczba ludności: 63 059 stan na dzień 30.06.2024 r.

W 2024 r. na terenie powiatu zduńskowolskiego odnotowano 7 przypadków zatruc pokarmowych wywołanych przez pałeczki **Salmonella** (zapadalność 11,10) z czego 4 przypadki były hospitalizowane. Dla porównania w 2023 r. zarejestrowano 18 takich zachorowań (z czego hospitalizowano 12 osób).

W dwóch przypadkach zatruc pokarmowych wywołanych przez pałeczki **Salmonella** wydano decyzje administracyjne odsuwające od pracy z rygorem natychmiastowej wykonalności.

Wirusowe zakażenia jelitowe – w 2024 r. zarejestrowano wzrost zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe – w sumie 32 przypadki (zapadalność 50,75), z czego 20 przypadków wymagało hospitalizacji. Dla porównania w 2023 r. zarejestrowano ogółem 21 takich zachorowań (zapadalność 33,04).

Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - w 2024 r. zarejestrowano niewielki wzrost zachorowań w porównaniu z rokiem ubiegłym. W 2023 r. chorowały bowiem 42 osoby (zapadalność 66,08). W 2024 r. odnotowano 54 przypadki zachorowań na tą jednostkę chorobową (zapadalność 85,63). W tej grupie zakażeń nadal dominują zakażenia wywołane przez *Clostridium difficile* (w 2023 r. - 39 osób, a w 2024 r. - 50 osób).

Choroby wieku dziecięcego

- **ospa wietrzna**, rok 2024 przyniósł niewielki spadek zachorowań na ospę wietrzną w porównaniu z rokiem ubiegłym. Odnotowano bowiem 204 przypadki (zapadalność 323,51). Zachorowania występowały najczęściej wśród dzieci w skupiskach szkolnych i przedszkolnych. Najwięcej zachorowań dotyczyło dzieci w przedziale wiekowym od 0 do 14 lat – 197 przypadków. W pozostałych grupach wiekowych liczba zachorowań była znacznie mniejsza. Dla porównania w 2023 r. zarejestrowano 242 przypadki zachorowań na ospę wietrzną (zapadalność 380,75).

- **biegunka i zapalenia żołądkowo-jelitowe, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu**, w 2024 r. odnotowano spadek zachorowań na biegunkę i zapalenia żołądkowo-jelitowe - 29 osób (zapadalność 45,99). W 2023 r. odnotowano 52 przypadki takich zachorowań (zapadalność 81,81).

- **krztusiec** - w 2024 r. odnotowano znaczny wzrost zachorowań na krztusiec. Zarejestrowano 87 przypadków zachorowań na tę jednostkę chorobową (zapadalność 137,97). W 2023 r. odnotowano tylko 4 takie zachorowania (zapadalność 6,29).

- **płonica (szkarlatyna)** - w 2024 r. zarejestrowano wzrost zachorowań na szkarlatynę 97 przypadków (zapadalność 153,82). W 2023 r. odnotowano 69 zachorowań (zapadalność 108,56).

- **świnka (nagminne zapalenie przyusznic)** - w 2024 r. zarejestrowano 3 przypadki zachorowań na świnkę (zapadalność 4,76). Natomiast w 2023 r. odnotowano 2 takie zachorowania (zapadalność 3,15).

- **odra** – w latach 2023-2024 nie rejestrowano zachorowań na tą jednostkę chorobową.

-**różyczka** – W 2024 r. nie odnotowano żadnego przypadku zachorowania na różyczkę, a w 2023 roku zarejestrowano 1 przypadek (zapadalność 1,57.)

Wirusowe zapalenia wątroby

W latach 2023-2024 nie odnotowano żadnego przypadku zachorowania na **wirusowe zapalenie wątroby typu A**.

W latach 2023-2024 nie odnotowano również zachorowań na **wirusowe zapalenie wątroby typu B - ostre**.

Wirusowe zapalenie wątroby typu B – przewlekłe - W 2024 r. odnotowano 9 takich zachorowań (zapadalność 14,27). W 2023 r. nie wykazano żadnego przypadku.

Wirusowe zapalenie wątroby typu C - W 2024 r. odnotowano 10 takich zachorowań (zapadalność 15,86). W 2023 r. odnotowano 1 przypadek zachorowania na WZW typu C.

W latach 2023-2024 nie zarejestrowano żadnego przypadku **wirusowego zapalenia wątroby typu B+C** ani **wirusowego zapalenia wątroby „inne i nieokreślone”**.

Wszystkie osoby chore z powodu wirusowego zapalenia wątroby zostały objęte nadzorem lekarskim, podobnie jak osoby z otoczenia chorego.

Chorych na WZW typu C, również kierowano na szczepienia ochronne przeciw WZW typu B.

W dalszym ciągu w przypadku zachorowań na WZW typu C brak jest możliwości profilaktyki w postaci szczepionki przeciw WZW typu C.

Bezobjawowe zakażenie wirusem HIV – W 2024 r. odnotowano 3 przypadki takich zachorowań (zapadalność 4,76). Natomiast w roku 2023 zarejestrowano 1 takie zachorowanie.

AIDS – choroba wywołana przez wirus HIV - W 2024 r. odnotowano 1 taki przypadek (zapadalność 1,59). W 2023 r. nie zarejestrowano takiego przypadku zachorowania.

Borelioza – W 2024 r. odnotowano 20 takich zachorowań (zapadalność 31,71). W 2023 r. odnotowano 18 przypadków zachorowań na boreliozę (zapadalność 28,32).

Pokąsania przez zwierzęta - w 2024 r. zarejestrowano 39 przypadków pokąsań przez zwierzęta. W 2023 r. - 40 przypadków pokąsań.

Do szczepień przeciw wściekliznie w 2024 r. zakwalifikowano 13 osób (8 osób zaszczepiono, 5 osób odmówiło szczepienia). Do szczepień przeciw wściekliznie w 2023 r. zakwalifikowano 11 osób (7 osób zaszczepiono, 4 osoby odmówiły szczepienia). Na szczepienia przeciw wściekliznie kierowano osoby, w przypadku których nie udało się ustalić i poddać obserwacji weterynaryjnej zwierząt, które je pokąsały. O wdrożeniu serii szczepień decydowały również względy medyczne. Kwalifikacja do szczepień oraz szczepienia przeciw wściekliznie u ludzi prowadzone są w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. dr. Wł. Biegańskiego w Łodzi.

W ramach nadzoru epidemiologicznego w 2023 roku w 26 przypadkach udało się ustalić właścicieli zwierząt. Zwierzęta zostały skierowane do obserwacji lekarsko - weterynaryjnej.

W mieście odnotowano ogółem 17 pokąsań, a na wsi 22. Sprawcami pokąsań najczęściej były psy. W mieście psy zaatakowały 10 razy, na wsi – 16.

Gruźlica - ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2024 r. poz. 924) nałożyła na organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej obowiązek rejestracji i nadzoru nad zachorowaniami na gruźlicę u ludzi.

W 2024 r. w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zduńskiej Woli zarejestrowano 13 zachorowań na gruźlicę płuc (zapadalność 20,62) z czego 5 osób chorowało na gruźlicę płuc prątkującą.

Zachorowania wystąpiły zarówno w mieście (5 przypadków), jak i na wsi (8 przypadków).

Dla porównania w 2023 r. zarejestrowano ogółem 9 zachorowań na gruźlicę płuc (zapadalność 14,16) z czego 6 osób chorowało na gruźlicę płuc prątkującą.

Wszystkie osoby chorujące na gruźlicę płuc wraz z ich otoczeniem objęto nadzorem epidemiologicznym, w ramach którego wnoszono m.in. o przeprowadzenie badań klinicznych i laboratoryjnych.

Na terenie działalności PSSE w Zduńskiej Woli działa jedna Poradnia Gruźlicy i Chorób Płuc ul. Królewska 29.

Infekcje grypowe i grypopodobne – w 2024 r. odnotowano 219 przypadków infekcji grypowych, potwierdzonych dodatnim wynikiem testu antygenowego (zapadalność 347,29). Dla porównania w 2023 r. zarejestrowano 13 435 przypadków infekcji grypowych i grypopodobnych (zapadalność 21 137,84). Należy nadmienić, iż od lipca 2023 roku nastąpiła zmiana sposobu raportowania zachorowań na grypę i infekcje grypopodobne a mianowicie wycofano obowiązek składania przez podmioty lecznicze sprawozdania MZ-55, a nałożono obowiązek przekazywania druków ZLK-1 w związku z rozpoznaniem grypy potwierdzonej szybkim testem antygenowym (test Combo). Z uwagi na powyższy fakt trudno dokonać porównania uzyskanych danych statystycznych z lat 2023/2024.

Najwięcej zachorowań zarejestrowano w miesiącach: styczeń - marzec i grudzień 2024r., w 2023 r. najwięcej zachorowań zarejestrowano w okresie styczeń – kwiecień. W obecnym sezonie epidemicznym przeważała grypa typu A.

W okresie od 01.07.2024 r. do 31.12.2024 r. Sekcja Nadzoru Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zduńskiej Woli, prowadziła nadzór nad grypą w systemie Sentinel. Wytypowanym do współpracy podmiotem leczniczym był NZOZ Centrum Medyczne w Zduńskiej Woli, ul. Getta Żydowskiego 11. NZOZ Centrum Medyczne nie pobrał żadnej próby do badań w kierunku grypy.

Zakażenia SARS-CoV-2 – Koronawirus na stałe wpisał się w grono czynników powodujących sezonowe infekcje wirusowe. Porównując ilość zachorowań na COVID-19 w latach 2023-2024 stwierdza się spadek zachorowań w 2024 r. W bieżącym roku najwięcej zakażeń w powiecie odnotowano w miesiącach styczeń-luty i sierpień-październik. Sytuacja epidemiologiczna związana z zakażeniami SARS-CoV-2 w powiecie zduńskowolskim była zadowalająca i stale nadzorowana.

Nie odnotowano także żadnego ogniska zachorowań wywołanego wirusem SARS-CoV-2.

Dane statystyczne na temat chorób zakaźnych w Polsce dostępne są na stronie internetowej:

<http://www.pzh.gov.pl/serwisy-tematyczne/meldunki-epidemiologiczne>

Dane statystyczne dotyczące Covid-19 umieszczone są dodatkowo na stronie internetowej:

<https://www.gov.pl/web/koronawirus/wykaz-zarazen-koronawirusem-sars-cov-2>

Szczepienia ochronne

W 13 punktach szczepień znajdujących się na terenie powiatu zduńskowolskiego nadzorowana jest prawidłowość wykonywania szczepień ochronnych. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono w powyższym zakresie 38 kontroli.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zduńskiej Woli obejmuje nadzorem w ramach Programu Obowiązkowych Szczepień Ochronnych 12085 dzieci i młodzieży do 19 roku życia.

Cała populacja dzieci i młodzieży objęta jest fachową opieką medyczną przez lekarzy pediatrów i pielęgniarki, które posiadają ukończony kurs szczepień ochronnych lub długotrwałą praktykę zawodową.

W ramach obowiązkowego Programu Szczepień Ochronnych prowadzone jest uodpornienie przeciw: gruźlicy, wirusowemu zapaleniu wątroby typu „B”, błonicy, tężcowi, krztuścowi, *poliomyelitis*, odrze, śwince, różyczce, chorobom wywołanym przez *Haemophilus influenzae* typu b, przeciwko pneumokokom, ospie wietrznej i rotawirusom.

- Szczepienia podstawowe noworodków i niemowląt przeciw WZW typu B - 1 dawkę podaje się już w oddziale noworodkowym, jeśli jest to możliwe jednocześnie ze szczepieniem przeciw gruźlicy (BCG), pozostałe 2 dawki WZW typu B dziecko otrzymuje w zadeklarowanym Punkcie szczepień.

U dzieci z masą urodzeniową mniejszą niż 2000 g, szczepienie przeciw WZW typu B stosuje się w schemacie 4-dawkowym 0; 1; 2; 12 miesięcy.

- Szczepienie podstawowe przeciw odrze, śwince, różyczce – szczepionką skojarzoną dziecko otrzymuje w 13-15 m-cu życia, a dawkę przypominającą w 6 roku życia.
- Szczepienia przeciw gruźlicy wykonuje się w oddziale noworodkowym a jeżeli nie było przeprowadzone, zaległe przeprowadza się w możliwym najkrótszym terminie, jednak nie później niż do 15 r. życia. Szczepienie przeciw gruźlicy w przypadku dzieci urodzonych przedwcześnie wykonuje się po osiągnięciu masy ciała powyżej 2000 g.
- Szczepienie przeciw ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (*poliomyelitis*) podaje się dziecku w systemie 3-dawkowym tj. w 1 r. życia 2 dawki, w 2 r. życia dawkę uzupełniającą, a szczepienie przypominające w 6 roku życia.
- Szczepienie przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi przeprowadza się w systemie 3-dawkowym w 1 roku życia a 4 dawkę dziecko otrzymuje w 2 r. życia.

Dzieci, które mają trwałe przeciwwskazania do szczepienia przeciw krztuścowi szczepionką błoniczo-tężcowo-krztuścową z pełnokomórkowym komponentem krztuśca oraz dzieci urodzone przed 37 tygodniem ciąży lub urodzone z masą poniżej 2500g. otrzymują szczepionkę 5-składnikową zakupioną z budżetu państwa.

- Szczepienia przeciw inwazyjnemu zakażeniu *Haemophilus influenzae* typu b składa się z 3 dawek w 1 roku życia i 4 dawkę w 2 roku życia.

- Szczepienia przeciw inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae* od 2017 roku dostępne są w Programie Szczepień Ochronnych dla całej populacji w systemie 3-dawkowym, tj. 2-dawki w 1 r. życia a 3-dawkę w 2 r. życia, natomiast dzieci z grup ryzyka otrzymują 3-dawki szczepienia podstawowego w 1 r. życia a 4-dawkę w 2 r. życia.
- Szczepienia przeciw ospie wietrznej w ramach szczepień obowiązkowych przeprowadza się w schemacie dwudawkowym. Obowiązkowym szczepieniom przeciw ospie wietrznej podlegają:
 - a) dzieci i młodzież do ukończenia 19. roku życia, które nie chorowały na ospę wietrzną;
 - b) z upośledzeniem odporności wrodzonym lub nabytym o wysokim ryzyku ciężkiego przebiegu choroby,
 - c) przed planowanym leczeniem immunosupresyjnym lub chemioterapią; dzieci i młodzież do ukończenia 19. roku życia, które nie chorowały na ospę wietrzną, z otoczenia osób określonych w pkt 1;
 - d) dzieci i młodzież do ukończenia 19. roku życia, które nie chorowały na ospę wietrzną, przebywające albo zakwalifikowane do pobytu w: zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych, zakładach opiekuńczo-leczniczych, rodzinnych domach dziecka, domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, domach pomocy społecznej, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych, żłobkach lub klubach dziecięcych.
- Szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, dzieci jako pierwszą dawkę przypominającą otrzymują w 6 r. życia, a drugą przypominającą otrzymują w 14 r. życia, natomiast w 19 roku życia młodzież otrzymuje błonicę z tężcem.
- Szczepienie przeciw rotawirusom składa się z 2 lub 3 dawek podanych doustnie w odstępie przynajmniej 4 tygodni. Zaleca się podanie pierwszej dawki optymalnie w 6-8 tygodniu życia, ale nie później niż przed 12 tygodniem życia, a ostatnią – najlepiej do ukończenia 24 tygodnia życia.

Na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej każda Poradnia dla dzieci wykonująca szczepienia ochronne posiada całodobowy monitoring szczepionek. W razie wystąpienia awarii prądu lub urządzenia chłodniczego wysyłane są sms-y alarmowe na telefony komórkowe pracowników.

Każdy Punkt Szczepień posiada opracowane procedury na wypadek wystąpienia takiej sytuacji i posiada podpisane porozumienia z innymi podmiotami leczniczymi w razie potrzeby przetransportowania ich do innej placówki z zachowaniem łańcucha chłodniczego.

W 2024 roku na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zduńskiej Woli nie odnotowano przypadków przerwania łańcucha chłodniczego w placówkach wykonujących szczepienia ochronne. W roku sprawozdawczym odnotowano 2 przypadki niepożądanego odczynu poszczepiennego o łagodnym przebiegu.

Od 1 września 2024 roku jest dostępny w każdej przychodni POZ dla dzieci program szczepień przeciwko HPV po ukończeniu 9. roku życia aż do ukończenia 14. roku życia. Od roku szkolnego 2024/2025 dzieci i młodzież w tej grupie wiekowej mogą skorzystać z możliwości zaszczepienia się przeciw HPV również w szkołach, w ramach programu szczepień zalecanych przez Ministra Zdrowia. Program ten stanowi istotny element Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030 a szczepienia są bezpłatne dla pacjentów. Program realizowany będzie do czerwca 2030 roku przez podmioty POZ na terenie szkół, które wyrażą chęć udziału w inicjatywie. Szczepienia są przeprowadzane po uprzedniej zgodzie opiekunów prawnych dzieci, a w ramach programu dostępne są dwie szczepionki tj. Gardasil 9 i Cervarix. Schemat szczepienia w powszechnym programie szczepień w obu szczepionkach jest 2-dawkowy, gdzie druga dawka powinna zostać podana nie wcześniej niż po 6 miesiącach i nie później niż 12 miesięcy od podania pierwszej dawki. Celem strategicznym programu jest zwiększenie odsetka zaszczepionych dzieci, co ma kluczowe znaczenie w zapobieganiu rakowi szyjki macicy oraz innym nowotworom wywołanym przez wirus brodawczaka ludzkiego (HPV).

W pierwszej edycji programu w powiecie zduńskowolskim wzięło udział 15 szkół z 21.

Według stanu na 15 grudnia 2024 r. zaszczepiono 252 dzieci preparatem Gardasil 9, a 20 dzieci otrzymało szczepionkę Cervarix. Bezpośrednio w szkołach zaszczepiono 247 dzieci a 25 skorzystało z możliwości szczepienia w POZ (wyjście grupowe).

W powiecie zduńskowolskim funkcjonuje 9 poradni dla dzieci jednakże tylko 2 wyraziły chęć współpracy w programie szczepień w szkołach, tj. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Szadku, który zaszczepił uczniów z 14 szkół oraz NZOZ EB-MED w Zduńskiej Woli, który zaszczepił uczniów z 1 szkoły.

W związku z powyższym, na szczególne wyróżnienie zasługuje **Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Szadku**, który aktywnie włączył się w realizację programu szczepień przeciwko HPV, przyczyniając się do ochrony zdrowia dzieci i młodzieży w naszej społeczności.

Ogólnie program szczepień w kierunku HPV zyskuje coraz większą popularność a jego realizacja ma ogromne znaczenie w profilaktyce zdrowotnej dzieci i młodzieży.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zduńskiej Woli w związku z uwolnieniem z Centralnej Bazy Rezerw Sanitarno-Przeciwpidemicznych preparatu szczepionkowego przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B dla dorosłych złożyła zapotrzebowanie na wskazaną szczepionkę m.in. dla DPS w Przatówku oraz dla podmiotów leczniczych z terenu powiatu zduńskowolskiego.

Od kilku lat w powiecie zduńskowolskim, podobnie jak w całym kraju, zwiększa się liczba osób odmawiających wykonywania obowiązkowych szczepień ochronnych.

W 2024r. odnotowano 168 (w 2023r. – 65) osób uchylających się od obowiązku wykonania szczepień ochronnych u 122 (w 2023r.-56) dzieci, w tym 14 (w 2023r. – 9) rodziców i 1 (w 2023r. – 3) dziecko zmieniło miejsce zamieszkania poza teren powiatu zduńskowolskiego.

W 2024r. ze 122 dzieci z zaległymi obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi zaszczepiono 18 (w 2023r. – 6) dzieci, w trakcie szczepień było 7 (w 2023r. – 4) dzieci i u 17 (w 2023r. – 8) dzieci z uwagi na stan zdrowia odroczone szczepienia na 2025 r. lub 2026 r.

W ramach podjętych działań w 2024 r. przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w celu egzekwowania wykonania obowiązku zaległych szczepień ochronnych wydano:

- 130 (w 2023r. – 44) pism informujących o zaległych szczepieniach ochronnych,
- 75 (w 2023r. – 24) upomnień,
- 32 (w 2023r. – 28) tytuły wykonawcze,
- 32 (w 2023r. – 28) wnioski o wszczęcie egzekucji administracyjnej wobec osób uchylających się od obowiązku szczepień skierowanych do Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego,
- 7 (w 2023r. – 14) postanowień oddalających zarzuty strony w sprawie postępowania egzekucyjnego,
- 5 (w 2023r. – 11) pism informujących, że wydane postanowienia oddalające zarzuty zobowiązanego są ostateczne,
- 25 odpowiedzi na pisma osób uchylających się od obowiązku wykonania szczepień ochronnych u dzieci.

Ponadto do WSSE w Łodzi zgodnie z kompetencjami przekazano:

- 3 (w 2023r. – 5) zażalenia na postępowanie egzekucyjne,
- 4 wnioski o umorzenie postępowania,
- 7 wniosków o zawieszenie postępowania egzekucyjnego z uwagi na rozpoczęcie szczepień lub odroczenie szczepień.

Na wniosek o udzielenie informacji publicznej w sprawie szczepień udzielono 8 (w 2023r. – 3) odpowiedzi osobom uchylającym się od obowiązku wykonania szczepień ochronnych u dzieci.

W toku prowadzenia postępowania w sprawach osób uchylających się od obowiązkowych szczepień ochronnych małoletnich dzieci prowadzono liczną korespondencję z osobami uchylającymi się od obowiązku wykonania szczepień ochronnych u dzieci oraz przedstawicielami powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych, urzędów gmin, zakładów służby zdrowia, urzędu skarbowego.

Stan sanitarny zakładów opieki zdrowotnej i innych świadczących usługi medyczne

Na terenie powiatu zduńskowolskiego znajdują się 82 podmioty wykonujące działalność leczniczą, które zlokalizowane są w 98 obiektach. Należą do nich następujące grupy obiektów:

- Szpital - w tym 1 punkt szczepień w oddziale noworodkowym,
- DPS w Przetówku,
- publiczne placówki służby zdrowia - 11 w tym 5 punktów szczepień,
- niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej - 39 w tym 8 punktów szczepień ,
- gabinety indywidualnej praktyki lekarskiej – 39 w tym 32 gabinety stomatologiczne,
- praktyki pielęgniarские – 5,
- stowarzyszenia – 2 (w których w statucie dopuszcza się prowadzenie działalności leczniczej).

Ważnym ogniwem działalności służby sanitarno-epidemiologicznej jest bieżący nadzór nad warunkami higieniczno-sanitarnymi jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne w publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej oraz w prywatnych gabinetach lekarskich. W 2024 r. przeprowadzono 149 kontroli w podmiotach leczniczych. Karania mandatowego nie stosowano.

Na podstawie wyników kontroli przeprowadzonych w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą należy stwierdzić, że stan placówek pod względem sanitarno-technicznym ulega systematycznej poprawie. Remonty i modernizacje obiektów oraz zakup nowego sprzętu przyczyniają się do poprawy funkcjonalności poziomu świadczonych usług medycznych.

W analizowanym okresie Zduńskowolski Szpital Powiatowy Sp. z o. o. prowadził prace budowlano – remontowe oraz prace modernizacyjne i adaptacyjne dotyczące Oddziału Opieki Paliatywnej. Na czas wykonywania prac Oddział Opieki Paliatywnej został przeniesiony do pomieszczeń Pododdziału Noworodkowego. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zduńskiej Woli w 2021 roku wydał decyzję Nr 628/2021 zmienioną w dniu 28.02.2023 decyzją Nr 23/2023 w zakresie dostosowania pomieszczeń i urządzeń do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.03.2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą z terminem wykonania do 31 grudnia 2024r. Nie wykonano między innymi obowiązków decyzji dotyczących Bloku Operacyjnego, Sterylizatorni, Izby Przyjęć, Oddziału Chirurgii i Oddziału Wewnętrznego oraz Pododdziału Noworodkowego co ma istotne znaczenie epidemiologiczne i wpływa na niższą ocenę bezpieczeństwa sanitarnego powiatu. W piśmie z dnia 10 grudnia 2024 r. Prezes Zduńskowolskiego Szpitala Powiatowego zawnioskowała do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zduńskiej Woli o wydłużenie terminu na dostosowanie pomieszczeń szpitala zgodnie z ww rozporządzeniem jednocześnie wskazując na niemożność terminowego zrealizowania nałożonej decyzji powodu z ograniczonych zasobów finansowych oraz utrzymania ciągłości działalności leczniczej na rzecz mieszkańców powiatu zduńskowolskiego.

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego stwierdzono, że czystość bieżąca pomieszczeń placówek lecznictwa otwartego i szpitala utrzymana jest prawidłowo, a częstotliwość mycia i dezynfekcji uzależniona jest od rodzaju pomieszczenia. Ilość środków dezynfekcyjnych stosowana w placówkach była wystarczająca. Stosowane środki posiadały właściwe spektrum działania. Utrzymywaniem czystości bieżącej w placówkach zajmuje się firma sprzątająca lub personel sprzątający zatrudniany przez te placówki indywidualnie.

Dezynfekcja

W 2024 roku, podobnie jak w roku ubiegłym, w szpitalu, w placówkach lecznictwa otwartego i w praktykach lekarskich stwierdzono, że placówki stosowały środki dezynfekcyjne, adekwatnie do powierzchni. Środki dezynfekcyjne pochodziły ze znanego źródła oraz były to preparaty rejestrowane na

obszarze UE. Wszystkie miały aktualne oznaczenia i odniesienia do rejestracji były przeznaczone do stosowania w obszarze medycznym.

Sprzęt medyczny i narzędzia lekarskie po użyciu we wszystkich placówkach dezynfekowane były środkami o szerokim spektrum działania, zarejestrowanymi w Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych oraz zgodnie z wymogami BHP.

Czas dezynfekcji i stężenie środków dezynfekcyjnych stosowane były zgodnie z zasadami i zaleceniami producenta. Placówki posiadały karty charakterystyki stosowanych środków dezynfekcyjnych. Osoby przeprowadzające dezynfekcję i mycie narzędzi oraz sprzętu medycznego ściśle przestrzegały ustalonych procedur.

Pojemniki na roztwory robocze dostosowane wielkością do rodzaju i ilości narzędzi, stabilne z przykrywą oraz perforowaną wkładką lub sitem. Są one oznakowane – zawierają nazwę środka, datę przygotowania, podpis osoby przygotowującej.

Dezynfekcja narzędzi sprzętu medycznego wielorazowego użytku przeprowadzana była w gabinetach zabiegowych lub pomieszczenia przeznaczonych do tego celu.

Sposób przechowywania preparatów dezynfekcyjnych nie budził zastrzeżeń. Wszystkie środki dezynfekcyjne przechowywane były w oryginalnych opakowaniach w miejscu niedostępnym dla osób postronnych.

W podległych placówkach nie stwierdzono braków w zaopatrzeniu w środki dezynfekcyjne.

W trakcie kontroli stwierdzono, że osoby odpowiedzialne za dezynfekcję przestrzegały ustalonych procedur, które w formie pisemnej znajdują się w każdej placówce

Sterylizacja

W celu uzyskania oceny procesów sterylizacji w zakładach opieki zdrowotnej prowadzono kontrole i testowanie urządzeń sterylizujących.

W nadzorowanych placówkach korzysta się z 49 aparatów do sterylizacji na parę wodną pod zwiększonym ciśnieniem i 1 autoklaw plazmowy w szpitalu. Narzędzia lekarskie wielorazowego użycia stosowane są w placówkach leczenia otwartego i w gabinetach prywatnych, sterylizowane w autoklawach parowych. Narzędzia do sterylizacji pakowane są w rękawy papierowo – foliowe lub gotowe tego rodzaju opakowania. Skuteczność procesów sterylizacji w autoklawach parowych kontrolowana jest za pomocą testów biologicznych spora A i testów 3M 1262. Ponadto wszystkie procesy sterylizacji kontrolowane są testami chemicznymi umieszczanymi wewnątrz pakietów. Każdy proces sterylizacji w placówkach monitorowany jest minimum dwoma testami chemicznymi umieszczanymi w różnych miejscach komory sterylizatora. Na każdym pakiecie zaznaczana jest data ważności sterylizacji. Materiał sterylny przechowywany jest prawidłowo w wydzielonych i zamykanych szafkach. Placówki prowadzą dokumentację dotyczącą kontroli procesów sterylizacji oraz archiwizację wyników kontroli tych procesów.

Placówkom, które posiadają wyładowacze parowe, zaleca się przeprowadzanie kontroli procesów sterylizacji za pomocą testów biologicznych jeden raz w miesiącu oraz każdorazowo po naprawie autoklawu.

W toku kontroli sanitarnych stwierdzono, że sterylizacja narzędzi medycznych wielorazowego użytku w placówkach lecznictwa otwartego prowadzona była prawidłowo.

Wypożyczenie placówek w sprzęt jednorazowego użycia, środki dezynfekcyjne i czystościowe oraz środki ochrony osobistej w wystarczającej ilości. Placówki wdrożyły i realizują procedury dotyczące dezynfekcji, sterylizacji, sprzątania oraz postępowania z odpadami medycznymi niebezpiecznymi.

Dezynsekcja i deratyzacja

Zakłady służby zdrowia posiadają zabezpieczenia przed dostępem gryzoni w postaci skutecznych zabezpieczeń drzwi, okien i otworów wentylacyjnych. W trakcie kontroli nie stwierdzono obecności insektów i gryzoni.

Zakażenia szpitalne

W okresie sprawozdawczym ognisk epidemicznych zakażeń szpitalnych nie rejestrowano. W Zduńskowolskim Szpitalu Powiatowym Sp. z o.o. działa Komitet i Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych. W ramach ich działalności prowadzony jest bieżący nadzór nad przestrzeganiem procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami. Opracowywane są roczne raporty o zakażeniach szpitalnych i drobnoustrojach alarmowych, które przesyłane są do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej. Do PSSE w Zduńskiej Woli przesyłane są również miesięczne raporty dotyczące liczby wykonanych badań mikrobiologicznych. Systematycznie prowadzone są szkolenia personelu w zakresie zasad profilaktyki i metod kontroli zakażeń zakładowych.

W 2024 r. odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Kontroli Zakażeń Szpitalnych oraz 1 posiedzenie Komitetu Zakażeń Szpitalnych. Kontrole wewnętrzne w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych w nadzorowanym podmiocie leczniczym przeprowadzane są co 6 miesięcy.

Interwencje

W roku sprawozdawczym rozpatrzono 1 interwencję dotyczącą podmiotu leczniczego. Zgłoszenie dotyczyło nieprzestrzegania procedur związanych z dezynfekcją i sterylizacją sprzętu medycznego w gabinecie stomatologicznym. Kontrola sanitarna przeprowadzona w tym obiekcie nie wykazała nieprawidłowości.

Wnioski:

1. Stan techniczny, funkcjonalność i wyposażenie większości zakładów lecznictwa ambulatoryjnego w dalszym ciągu ulega sukcesywnej poprawie.
2. Stan sanitarno – higieniczny podmiotów świadczących usługi medyczne oceniono jako zadowalający. Placówki zorganizowane są prawidłowo. Spełniają również w podstawowym zakresie obowiązujące wymagania sanitarno – techniczne i przeciwepidemiczne.

3. Podmioty lecznicze posiadają opracowane i wdrożone procedury, mające na celu minimalizację zakażeń i utrzymanie należytego stanu sanitarnego i przeciwepidemicznego. Zgodnie z zapisami ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, są one na bieżąco aktualizowane, dokonywany jest ich przegląd i ocena.
4. W 2024 roku w porównaniu do roku 2023 w powiecie zduńskowolskim zaobserwowano wzrost liczby osób uchylających się od obowiązkowych szczepień ochronnych w związku z czym zintensyfikowano działania mające na celu egzekwowanie obowiązku szczepień ochronnych.
5. W minionym roku 2024 wśród mieszkańców powiatu zaobserwowano spadek zachorowań na biegunkę i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, Covid-19 oraz zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami *Salmonella spp.* Należy podkreślić, iż znaczący wzrost zachorowań zaobserwowano natomiast na krztusiec (ponad 20-krotny w stosunku do 2023 r.). Ponadto w 2024r. nastąpił wzrost zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe (szczególnie wywołanych rotawirusem), płonicę (szkarlatynę), WZW typu C oraz bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane bakteriami *Clostridioides difficile*. Bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane bakteriami *Clostridioides difficile* stanowią coraz większy problem osób starszych, z wieloma chorobami współistniejącymi, wielokrotnie hospitalizowanych i często wywołują ogniska zakażeń szpitalnych.

- w zakresie higieny komunalnej

W ramach nadzoru bieżącego w trosce o zdrowie i życie mieszkańców prowadzono działania w zakresie nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakością wody na pływalniach oraz przestrzeganiem właściwych wymagań sanitarno-higienicznych w obiektach użyteczności publicznej, głównie w zakładach opieki zdrowotnej, hotelach, zakładach fryzjersko-kosmetycznych, obiektach wczasowo-turystycznych, obiektach transportu osobowego (drogowego).

W ramach tych zadań podejmowano działania kontrolne i administracyjne mające na celu zapewnienie należytego stanu sanitarno-technicznego i higienicznego w obiektach użyteczności publicznej.

Nadzór sanitarny higieny komunalnej obejmował swym działaniem dwa miasta:

1) m. Zduńska Wola

2) m. Szadek

oraz cztery gminy:

1) miejska: Zduńska Wola

2) wiejska: Zapolice, Szadek

3) miejsko – wiejska: Szadek.

Sanitarna kontrola jakości wody przeznaczonej do spożycia

Zduńska Wola zlokalizowana jest na wododziale podziemnym pomiędzy rzeką Grabią a Wartą. Na terenie powiatu występują dwa poziomy wodonośne: czwartorzędowy i kredowy. W większości wykorzystywane są wody górnokredowe. Zróżnicowanie głębokości poziomów, bezpośrednie sąsiedztwo z wodami gruntowymi oraz częsty kontakt z wodami starszego podłoża powoduje, że wody poziomu czwartorzędowego charakteryzują się zmiennością składu, twardości i stopniem zmineralizowania.

Źródłem wody wodociągowej w powiecie zduńskowolskim są wody podziemne, pochodzące ze studni głębinowych zlokalizowanych na terenie całego powiatu. Podstawowym źródłem wody surowej dla potrzeb wodociągu na terenie miasta Zduńska Wola jest 6 studni głębinowych, z czego 5 czynnych.

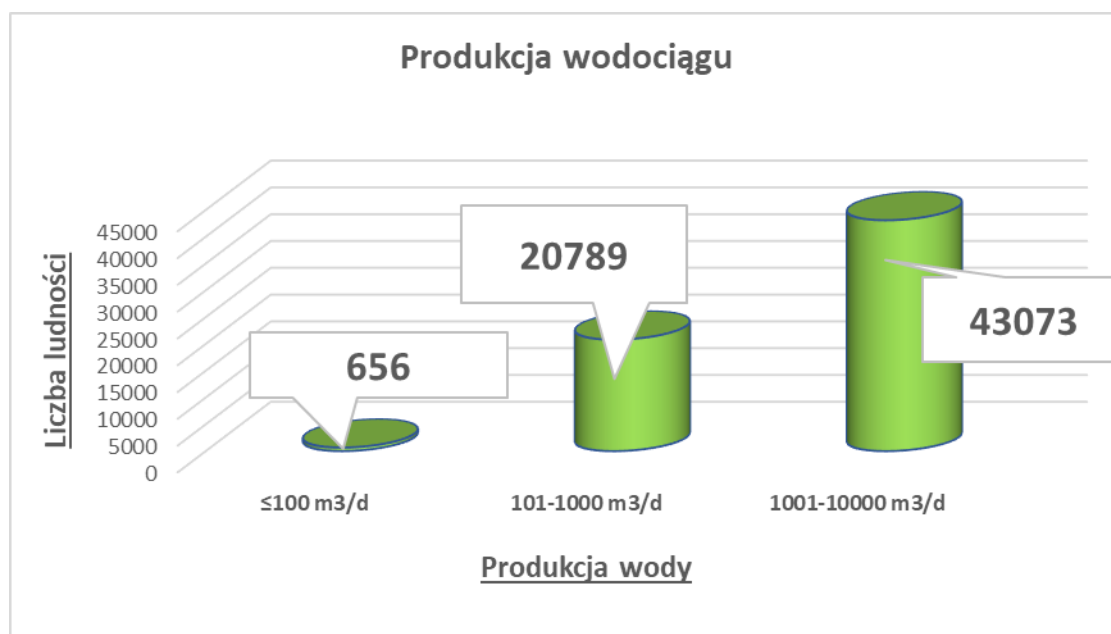
Miasto zaopatrywane jest w wodę znajdującą się w pokładach kredowych. Z sieci wodociągowej korzysta 100% mieszkańców miasta. Woda ze studni wodociągu zduńskowolskiego poddawana jest uzdatnianiu na dwóch stacjach uzdatniania zlokalizowanych w miejscowości Opiesin (Ujęcie I i II).

Na terenie Gminy Zduńska Wola znajduje się 8 stacji wodociągowych zlokalizowanych w następujących miejscowościach: Gajewniki, Czechy, Krobanów, Tymienice, Wojstawice, Zborowskie, Rębieskie, Suchoczasz oraz jedna stacja uzdatniania wodociągu zakładowego.

Gminę Zapolice zaopatrują w wodę 3 wodociągi zlokalizowane w miejscowościach: Rembieszów, Zapolice i Paprotnia.

Miasto i Gminę Szadek zaopatruje w wodę wodociąg publiczny w Szadku i w Łobudzicach.

Wykres 1. Liczba ludności zaopatrywanej w wodę z wodociągów o określonej produkcji

Teren powiatu zduńskowolskiego w roku 2024 zaopatrywany był w wodę z 14 wodociągów sieciowych oraz jednego wodociągu zakładowego. W przypadku gdy w wyniku badań laboratoryjnych woda podawana do sieci wodociągowej nie odpowiadała wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na przykład: podwyższone stężenie manganu (61 µg/l -SUW Tymienice) – wodociąg Tymienice; przekroczenie dopuszczalnej wartości parametrycznej ołowiu (16 µg/l, 26,5 µg/l – SUW Rembieszów, 23,9 µg/l – Branica 42b, 19,4 µg/l – Kalinowa 63, 19,6 µg/l – Pstrokonie 90, 26,9 µg/l – Jelno 23) – wodociąg Rembieszów; obecność mikroorganizmów (470 jtk/ml – Szkoła Podstawowa w Prusinowicach), przekroczenie stężenia parametru mętności (1,2 NTU – Szkoła Podstawowa w Prusinowicach) – wodociąg Szadek; przekroczenie azotynów (0,240 mg/l, 0,507 mg/l – SUW Paprotnia) – wodociąg Paprotnia; przekroczenie azotynów (0,138 mg/l, 0,145 mg/l – SUW Zborowskie), przekroczenie parametru mętności (1,2 NTU – SUW Zborowskie) – wodociąg Zborowskie; przekroczenie azotynów (0,368 mg/l, 0,408 mg/l – SUW Rębieskie) – wodociąg Rębieskie; przekroczenie azotynów (0,280 mg/l – SUW Łobudzice) – wodociąg Łobudzice; przekroczenie dopuszczalnej wartości parametrycznej żelaza (208 µg/l - Przedszkole Publiczne w Zapolicach) – wodociąg Zapolice; obecność bakterii grupy coli (4 jtk/100ml – SUW Krobanów, 5 jtk/100ml – Szkoła Podstawowa w Krobanowie, 4 jtk/100ml – Ostrówek 16, 4 jtk/100ml – Krobanów 72) – wodociąg Krobanów; obecność bakterii grupy coli (22 jtk/100ml – punkt monitoringowy) - wodociąg zakładowy, podejmowane były przez producentów wody działania naprawcze oraz wykonywano ponowne pobory próbek wody potwierdzające przywrócenie właściwej jakości wody do spożycia.

Stan sanitarno-higieniczny pozostałych nadzorowanych wodociągów w 2024 roku był dobry.

Pływalnie

Na terenie powiatu zduńskowolskiego znajdowały się 3 pływalnie:

- 1) pływalnia kryta przy Szkole Podstawowej Nr 9 z Oddziałami Integracyjnymi im. Jana Pawła II w Zduńskiej Woli, ul. Kilińskiego 27, 98-220 Zduńska Wola,
- 2) pływalnia na obiekcie sportowo – rekreacyjnym w Zduńskiej Woli, przy ul. prof. dr Tadeusza Kobusiewicza 2-18,
- 3) Centrum Sportu i Rekreacji Relaks, ul. Kobusiewicza 20 w Zduńskiej Woli.

Jakość wody w ww. obiektach spełniała wymagania w zakresie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach z wyjątkiem Centrum Sportu i Rekreacji Relaks, ul. Kobusiewicza 20 w Zduńskiej Woli, gdzie incydentalnie odnotowano niezgodności w zakresie parametrów fizykochemicznych w nieckach oraz w wodzie wprowadzanej do niecek z systemu cyrkulacji. Zarządca obiektu każdorazowo podejmował natychmiastowe działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa użytkowników obiektu.

Nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej

W ramach działalności kontrolnej pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zduńskiej Woli realizowali działania edukacyjno-informacyjne związane z profilaktyką w zakresie namnażania się bakterii z rodzaju *Legionella* sp. w wewnętrznych instalacjach ciepłej wody użytkowej oraz instalacjach wentylacyjno-klimatyzacyjnych. Ponadto w związku z prowadzonym nadzorem pobrano próbki wody w kierunku obecności bakterii *Legionella* sp. w: Domu Pomocy Społecznej w Zduńskiej Woli oraz Przatówku, Zduńskowolskim Szpitalu Powiatowym, Domu Dziecka, internacie przy Zespole Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego w Wojsławicach, internacie przy Zespole Szkół im. Kałużewskiego w Zduńskiej Woli, Szkolnym Schronisku Młodzieżowym „Czekay” oraz na objętych nadzorem pływalniach. Wyniki badań próbek ciepłej wody użytkowej pobranych w ramach kontroli urzędowej nie wykazały przekroczeń.

Działalność terenowo-laboratoryjna

W ramach kontroli nadzorowych w 2024 r. na terenie powiatu zduńskowolskiego pobrano łącznie 197 próbek wody, w tym:

- 141 próbek wody przeznaczonej do spożycia,
- 26 próbek wody basenowej (w tym 19 próbek pod kątem obecności bakterii *Legionella* sp.),
- 30 próbek ciepłej wody użytkowej pod kątem obecności bakterii *Legionella* sp.

Kontrole sanitarne przeprowadzone na stacjach uzdatniania wody nie wykazały nieprawidłowości. Zarządcy przeprowadzają systematyczne przeglądy stanu technicznego urządzeń wodociągowych i podejmują działania konserwacyjne. Na terenie gminy Zapolice od 2023 roku trwają prace modernizacyjne na Stacji Uzdatniania Wody Zapolice, Stacji Uzdatniania Wody Rembieszów oraz Stacji Uzdatniania Wody Paprotnia.

Targowiska

W ewidencji znajdowały się 3 targowiska:

- 1) targowisko w Zduńskiej Woli, ul. Mickiewicza 13,
- 2) targowisko OSMOLIN w Zduńskiej Woli, ul. Osmolińska,
- 3) targowisko w Szadku, ul. Sieradzka.

Kontrole przeprowadzone w ww. obiektach nie wykazały nieprawidłowości.

Zakłady opieki zdrowotnej, przychodnie, ośrodki, poradnie

W ewidencji znajdowało się 30 zakładów leczenia otwartego, w tym 5 publicznych i 25 niepublicznych.

Stan techniczny i funkcjonalność zakładów leczenia ambulatoryjnego był zadowalający.

Wszystkie zakłady opieki zdrowotnej były zaopatrzone w wodę z sieci wodociągów publicznych.

Lecznictwo zamknięte całodobowe:

1. Zduńskowolski Szpital Powiatowy Sp. z o.o. (Szpital, ul. Królewska 29, 98-220 Zduńska Wola).

Na dzień 31.12.2024 roku Zduńskowolski Szpital Powiatowy Sp. z o.o. nadal nie posiada rezerwowego źródła wody zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą. W dniu 10 grudnia 2024 roku Prezes Zarządu Zduńskowolskiego Szpitala Powiatowego Sp. z o.o. przedłożyła Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Zduńskiej Woli pismo informujące, iż ze względów technicznych oraz ekonomicznych przeprowadzenie rekonstrukcji otworu studziennego jest nieopłacalne. Zgodnie z ww pismem Szpital pozyska odpowiednią dokumentację w celu wykonania nowego otworu studziennego. Ponadto, wskazując na utrzymanie ciągłości działalności leczniczej na rzecz mieszkańców Powiatu Zduńskowolskiego zawnioskowała o wydłużenie terminu wykonania Decyzji Nr 23/2023 dnia 28.02.2023r. zmieniającą decyzję Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zduńskiej Woli z roku 2021 (wskazującej między innymi na § 41 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą dotyczący wyposażenia szpitala w rezerwowe źródło zaopatrzenia w wodę).

Odpady niebezpieczne

Odpady niebezpieczne, w tym typu medycznego w placówkach służby zdrowia gromadzone były w miejscu ich powstawania w bezzwrotnych pojemnikach, oznakowanych datą rozpoczęcia składowania.

Składowanie odpadów odbywało się w wydzielonym pomieszczeniu, wyposażonym w urządzenia chłodnicze.

Dokumentacja dotycząca odpadów i ich odbioru przez firmy specjalistyczne znajdowała się w poszczególnych placówkach.

Na terenie powiatu zduńskowolskiego transportem odpadów medycznych niebezpiecznych zajmowały się następujące firmy:

- ECO-ABC, ul. Przemysłowa 7, 97-400 Bełchatów;
- ENVIRO-PROJEKT Marek Szymanowicz, ul. Ogrodowa 2B/1, 98-200 Sieradz;
- EMKA S.A., ul. Jaktorowska 15A, 96-300 Żyrardów;
- EKOMED Gospodarka Odpadami Sp. z o.o., ul. Przedziałowa 7B, 42-523 Dąbrowa Górnicza;
- TPO Sp. z o.o., ul. Wileńska 4/8, 94-029 Łódź,
- Remondis Medison Sp. z o.o., ul. Puszkina 41, 42-530 Dąbrowa Górnicza.

Odpady komunalne

Władze miast i gmin dbały o stan sanitarny poprzez ustawianie koszy na odpady w rejonach intensywnego ruchu, organizowanie zbiórek odpadów wielkogabarytowych.

Na nadzorowanym terenie utrzymaniem właściwego stanu sanitarnego i opróżnianiem kontenerów na odpady stałe zajmowały się firmy:

- 1) REMONDIS Polska Sp. z o.o. Oddział Zduńska Wola, ul. Zielonogórska 14/16, 98-220 Zduńska Wola,
- 2) USŁUGI TRANSPORTOWO KOMUNALNE Beata Kamola, Czechy 11, 98-220 Zduńska Wola,
- 3) FCC Polska Sp. z o.o., Wojsławice 107A, 98-220 Zduńska Wola,
- 4) Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Zduńskiej Woli Sp. z o.o.,
ul. Sieradzka 68/70, 98-220 Zduńska Wola.

Baza noclegowa

Bazę noclegową stanowiły 4 hotele i 5 obiektów, w których świadczone były usługi hotelarskie. Ogółem na terenie powiatu zduńskowolskiego jest około 250 miejsc noclegowych. Podczas kontroli przeprowadzanych w obiektach udostępniających miejsca noclegowe prowadzone były działania edukacyjne dotyczące właściwej eksploatacji wewnętrznej sieci wodociągowej mającej na celu zmniejszenie ryzyka występowania bakterii z rodzaju *Legionella*, jak również właściwego utrzymania oraz eksploatacji wentylacji i klimatyzacji.

Stan sanitarny skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń.

Zakłady fryzjerskie, fryzjersko-kosmetyczne i odnowy biologicznej

Pod nadzorem Sekcji Nadzoru Higieny Komunalnej Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Zduńskiej Woli znajdowało się 166 obiektów z branży beauty: 78 zakładów fryzjerskich, 71 zakładów kosmetycznych, 6 zakładów odnowy biologicznej, 4 zakłady tatuażu oraz 7 zakładów, w których świadczone są więcej niż jedna usługa. Prowadzone usługi fryzjerskie i kosmetyczne oparte są wyłącznie na kosmetykach posiadających certyfikat bądź świadectwo dopuszczające do stosowania. Preparaty i środki dezynfekcyjne wykorzystywane przy wykonywaniu zabiegów posiadają aktualne terminy przydatności do użycia, a roztwory tych środków posiadały aktualną datę sporządzenia. W zakładach wykorzystywane są głównie ręczniki jednorazowego użytku, natomiast wielokrotnego użytku przechowywane są w higienicznych warunkach z wystarczającym zapasem, prane we własnym zakresie przez właścicieli. Podczas kontroli prowadzone są działania edukacyjne związane z zakresem prowadzonej działalności, m.in. mycia i dezynfekcji narzędzi wykorzystywanych podczas świadczenia usług oraz procesów sterylizacji. W ramach prowadzonej działalności kontrolnej wydano doraźne zalecenie dotyczące poprawy stanu technicznego elementu wyposażenia salonu fryzjerskiego.

Ustępy publiczne

W centrum miasta Zduńska Wola funkcjonuje Centrum Kultury Ratusz przy ul. Plac Wolności, gdzie znajdują się ubikacje ogólnodostępne. Ponadto toalety publiczne usytuowane są w parku im. Stefana Żółtnickiego oraz przy zbiorniku wodnym „Kępina”.

Przy trasie szybkiego ruchu występują Miejsca Obsługi Podróżnych: MOP I i MOP II.

Na terenie miasta Szadek przy ul. Prusinowskiej znajduje się szalet publiczny dla mieszkańców i podróżnych.

Skontrolowane obiekty w 2024 roku nie budziły zastrzeżeń.

Stacje kolejowe

W ewidencji obiektów kontrolowanych znajduje się dworzec kolejowy w Zduńskiej Woli zlokalizowany przy ul. Plac Żelazny 3. W związku z pismem otrzymanym od Urzędu Miasta Zduńska Wola o zakończonej przebudowie kontrola obiektu została zaplanowana na 2025 rok.

Inne obiekty użyteczności publicznej

W ewidencji znajduje się 41 obiektów (apteki, stacje paliw, sala kinowa, baza MPK, oczyszczalnie ścieków, zakłady oczyszczania miasta, zakłady pogrzebowe, MOP-y, targowiska, składowiska odpadów). Stan sanitarny w 2024 r. obiektów użyteczności publicznej nie budził zastrzeżeń. W ramach prowadzonej działalności kontrolnej wydano doraźne zalecenie dotyczące wymiany pokrywy w kontenerze na odpady komunalne.

Transport osobowy

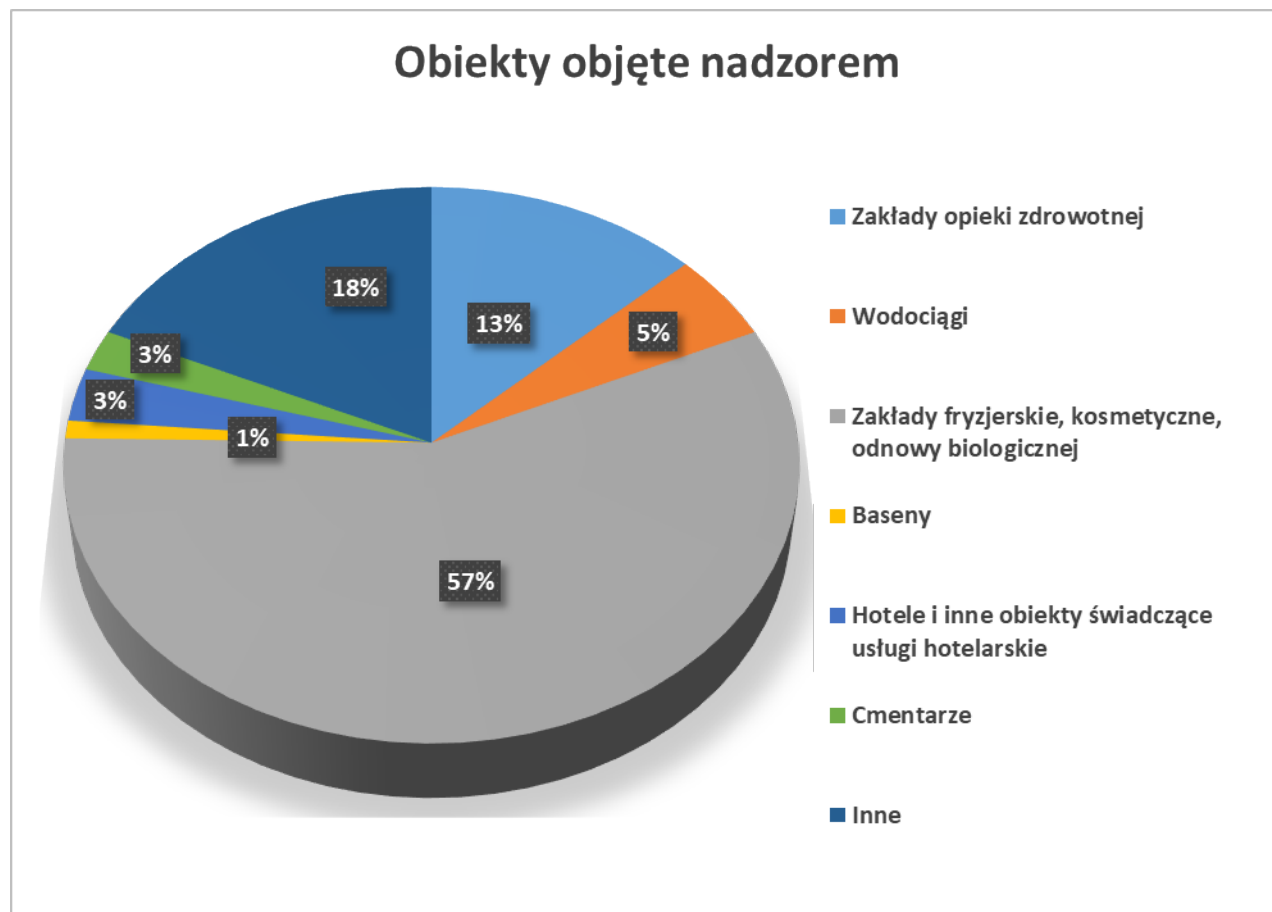
Transport osobowy powiatu zduńskowolskiego stanowią autobusy MPK, których baza mieści się przy ul. Sieradzkiej 68/70 w Zduńskiej Woli. Za stan sanitarno-higieniczny wnętrz pojazdów odpowiadała firma sprzątająca z MPK oraz kierowcy pojazdów. W roku 2024 stan sanitarny skontrolowanych środków komunikacji miejskiej nie budził zastrzeżeń.

Interwencje

Do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zduńskiej Woli wpłynęło 8 interwencji od mieszkańców powiatu zduńskowolskiego dotyczących: fetoru z kanalizacji w budynku mieszkalnym, zalegania odpadów na cmentarzu, awarii kanalizacji, interwencji w kompleksie saun, jakości wody wodociągowej, stanu technicznego pojemników na odpady oraz obecności gryzoni w osiedlowej pergoli śmietnikowej, stanu sanitarnego salonu fryzjerskiego. Ponadto do PSSE w Zduńskiej Woli wpłynęła interwencja dotycząca wywozu nieczystości płynnych, która została przekazana do rozpatrzenia zgodnie z właściwością. Dodatkowo rozpatrzono interwencję przeniesioną z 2023 roku dotyczącą zalegania odpadów i fetoru w lokalu

mieszkalnym. Pracownicy Sekcji Nadzoru Higieny Komunalnej każdorazowo podejmowali działania mające na celu rozwiązanie zaistniałego problemu.

Działalność kontrolno-represyjna

W roku 2024 stan sanitarny poszczególnych grup obiektów będących pod nadzorem nie budził większych zastrzeżeń. Pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu zduńskowolskiego znajdowało się 291 obiektów. Ogółem przeprowadzono 318 kontroli.

Wydano 39 decyzji administracyjnych, 1 opinię sanitarną oraz 5 postanowień na sprowadzenie szczątków.

Decyzje dotyczyły:

- doprowadzenia do właściwej jakości wody do spożycia (3)
- przewozu lub ekshumacji zwłok (18)
- zatwierdzenia laboratorium (1)
- umorzenia postępowania (4)
- zmiany decyzji na ekshumację w związku z uzupełnieniem wniosku (4)

- poboru opłat za czynności kontrolne i badania laboratoryjne (9).

Karania mandatowego nie stosowano.

Wnioski:

1. Stan sanitarno-higieniczny zakładów na terenie objętym nadzorem PSSE w Zduńskiej Woli z roku na rok ulega sukcesywnej poprawie dzięki: przeprowadzeniu w nich prac remontowych, zmiany lokali i wymianie wyposażenia, a także prowadzonych intensywnych działań edukacyjnych związanych z zakresem prowadzonej działalności.
2. W minionym roku znacznie rozwinęła się branża beauty, w nadzorowanych obiektach dostrzega się wzrost świadomości wśród pracowników dotyczącej zagrożeń wynikających z zaniedbań higieniczno-sanitarnych, a co za tym idzie większą dbałość o prawidłową dezynfekcję i przestrzeganie procedur sterylizacji narzędzi wielokrotnego użycia

- w zakresie higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami

Sekcja Nadzoru Sanitarnego Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Zduńskiej Woli sprawując nadzór nad podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą, dąży do wyegzekwowania poprawy stanu sanitarno-higienicznego środowiska pracy poprzez identyfikację i ocenę występujących zagrożeń zawodowych, monitoring stanu bezpieczeństwa i higieny pracy.

Do zadań sekcji należy między innymi:

1) Nadzór nad:

- a/ zakładami pracy, w których występują czynniki szkodliwe dla zdrowia,
- b/ zakładami stosującymi preparaty, substancje lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy,
- c/ warunkami pracy pracowników narażonych na działanie czynników biologicznych w zakładach służby zdrowia, produkujących żywność i zakładach zajmujących się gospodarką odpadami, w tym kontrola oceny ryzyka zawodowego pracowników,
- d/ przestrzeganiem przepisów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach zajmujących się przetwórstwem drewna,
- e/ firmami zajmującymi się zabezpieczaniem/usuwaniem wyrobów zawierających azbest,
- f/ prekursorami narkotykowymi kat. 2 i 3 i pestycydami,
- g/ obrotem substancjami i preparatami niebezpiecznymi,
- h/ obiektami wprowadzającymi do obrotu produkty biobójcze,
- i/ wprowadzaniem środków zastępczych /dopalaczy/,
- j/ wprowadzaniem do obrotu produktów kosmetycznych.

2) Dokonywanie oceny warunków pracy na podstawie wyników pomiarów środowiska pracy.

3) Prowadzenie dochodzeń w sprawie chorób zawodowych i wydawanie decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej lub braku podstaw do jej stwierdzenia na podstawie materiału dowodowego i orzeczeń lekarskich z jednostek orzeczniczych.

4) Monitoring zatruc spowodowanych zażyciem środków zastępczych.

Nadzór nad zakładami pracy

W 2024 roku nadzorem objęto 249 podmiotów, zatrudniających łącznie 8698 pracowników. W ewidencji Sekcji dominują zakłady zatrudniające do 9 pracowników – 136 obiektów, jedynie 7 pracodawców zatrudnia powyżej 250 osób.

Struktura podmiotów gospodarczych objętych ewidencją według liczby zatrudnionych

Rok	Liczba zakładów w ewidencji ogółem	Liczba zakładów w ewidencji wg zatrudnienia			
		do 9	10-49	50-249	250 i więcej
2023	254	137	82	28	7
2024	249	136	80	26	7

Porównując strukturę zatrudnienia w 2023 r. oraz 2024 r. niewielkie zmiany obserwuje się w zakładach zatrudniających do 9 osób, w przedziale 10-49 osób a także w zakładach do 249 osób. W dalszym ciągu priorytetowymi gałęziami gospodarki w powiecie jest produkcja tekstyliów, produktów spożywczych, materiałów budowlanych oraz świadczenie usług.

W 2024 roku skontrolowano 71 zakładów pracy, w których przeprowadzono 93 kontrole.

Skontrolowano warunki pracy 5460 zatrudnionych pracowników. W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych wydano 46 decyzji administracyjnych, w tym:

- 7 decyzji nakazujących obniżenie stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia,
- 1 decyzję nakazującą obniżenie stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia oraz wykonanie pomiarów środowiska pracy,
- 9 decyzji nakazujących wykonanie pomiarów środowiska pracy,
- 22 decyzje opłatowe,
- 2 decyzje wygaszające
- 2 decyzje umarzające postępowanie
- 1 decyzję zmieniającą
- 2 decyzje dotyczące zapewnienia pracownikom wody zdatnej do picia i do celów sanitarno-higienicznych.

W 2023 roku wydano 28 decyzji administracyjnych.

Karania mandatowego w 2024 roku nie stosowano.

Na stanowiskach z przekroczeniami najwyższego dopuszczalnego poziomu hałasu występujących w środowisku pracy zatrudnionych było 232 pracowników w 10 zakładach (w roku 2023 było to 229 osób w 12 zakładach). Natomiast na stanowiskach z przekroczeniami stężenia pyłu organicznego pochodzenia roślinnego zatrudnionych było 21 pracowników w 5 zakładach pracy.

Na pracodawców, u których występują przekroczenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny nakłada obowiązek obniżenia stężeń i natężeń tych czynników do

granic obowiązujących norm higienicznych, zobowiązując ich jednocześnie do wyposażenia narażonych pracowników w ochrony indywidualne do czasu uzyskania pożądanego stężenia/natężenia czynnika.

Ilość narażonych pracowników na przekroczenie poziomu hałasu w stosunku do ogółu zatrudnionych w porównaniu do roku ubiegłego przedstawia poniższa tabela.

Rok	Liczba zatrudnionych pracowników	Liczba osób pracujących w przekroczeniach poziomu hałasu (NDN)
2023	2517	229
2024	2202	232

W 10 zakładach stwierdzono uchybienia w zakresie braku badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy, w 2 zakładach stwierdzono zły stan techniczny pomieszczeń sanitarnych, w 1 zakładzie stwierdzono zły stan sanitarny jadalni, w 1 zakładzie stwierdzono brak spisu substancji chemicznych i brak kart charakterystyki substancji/mieszanin, a także w 1 zakładzie stwierdzono brak rejestru prac i pracowników narażonych na działanie substancji rakotwórczych. Wydano w związku z powyższym decyzje administracyjne.

W zakresie badań środowiska pracy na terenie powiatu zduńskowolskiego, w ramach nadzoru sanitarnego wykonano oznaczenia:

- hałasu – 15 pomiarów na 5 stanowiskach w 5 zakładach,
- czynników chemicznych - 2 pomiary na 2 stanowiskach w 2 zakładach,
- mikroklimatu umiarkowanego – 1 pomiar na 1 stanowisku w 1 zakładzie.

Ogółem wykonano: 18 pomiarów w 5 zakładach na stanowiskach pracy w których oznaczano hałas, stężenie pyłu oraz mikroklimat.

Nadzór szkodliwymi czynnikami biologicznymi, rakotwórczymi i mutagennymi występującymi w środowisku pracy.

W 2024 roku tak jak w latach ubiegłych zwracano uwagę na obowiązki pracodawców wynikające z ustawy o czynnikach biologicznych, w zakresie oceny ryzyka zawodowego, klasyfikację, wykaz szkodliwych czynników biologicznych, rejestr prac i pracowników narażonych na działanie tych czynników – szczególną uwagę były objęte zakłady służby zdrowia.

Przeprowadzono w tym zakresie 16 kontroli w 13 zakładach (w zakładach służby zdrowia, w zakładach zajmujących się przetwórstwem drewna, w piekarniach oraz cukierniach, domach pogrzebowych oraz

w salonach Beauty). Narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne było 427 pracowników, w tym narażonych na czynniki biologiczne grupy 2 było 427 pracowników, a grupy 3 – 256 pracowników.

W 2024 roku skontrolowano 6 zakładów w zakresie nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi. Na czynniki rakotwórcze narażonych było 190 osób. Wydano 1 decyzję w zakresie nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi.

Nadzór nad chemikaliami

W roku 2024 r. przeprowadzono 74 kontrole w zakresie substancji i preparatów chemicznych, w tym: 24 kontrole u dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin oraz 50 kontroli u stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny (którzy nie są formulatorami). Wydano 1 decyzję w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin.

Ponadto przeprowadzono 21 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych oraz przeprowadzono 7 kontroli w zakresie stosowania produktów biobójczych.

W roku 2024 r. w ramach nadzoru nad produktami kosmetycznymi przeprowadzono 12 kontroli u wprowadzających do obrotu produkty kosmetyczne w 9 obiektach oraz 1 kontrolę u 1 producenta.

W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych w ramach nadzoru nad produktami kosmetycznymi wydano 2 decyzje administracyjne, w tym:

- 1 decyzję dotyczącą zakazu wprowadzania do obrotu prod. kosmetycznych po upływie terminu ważności, oraz nie oznakowanych w języku polskim,
- 1 decyzję opłatową.

oraz dodatkowo wydano 1 decyzję nakładającą karę pieniężną w wysokości 1000 zł za udostępnianie na rynku produktów kosmetycznych po upływie terminu ważności, oraz braku oznakowania w języku polskim.

W ramach sprawowanego nadzoru pobrano do badań laboratoryjnych 2 próbki produktów kosmetycznych. Próbek nie kwestionowano.

Prowadząc nadzór nad prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 przeprowadzono 11 kontroli w zakładach pracy, nie stwierdzono uchybień.

Interwencje

Zgłoszono jedną interwencję która dotyczyła warunków pracy pracowników w namiocie handlowym w związku z wysoką temperaturą. Interwencja nie potwierdziła się.

Choroby zawodowe

W roku 2024 przeprowadzono 4 dochodzenia epidemiologiczne w zakresie chorób zawodowych. Wydano 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej i 3 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Dla porównania w 2023 roku przeprowadzono 5 dochodzeń epidemiologicznych w zakresie chorób zawodowych. Wydano 4 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej i 1 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Wnioski:

1. W omawianym okresie sprawozdawczym liczba zakładów w ewidencji zmalała jednak poziom zatrudnienia w zależności od ilości zatrudnionych osób utrzymuje się na podobnym poziomie.
2. Pracodawcy podejmują szereg czynności mających na celu ochronę zdrowia pracowników przed zagrożeniami w środowisku pracy.
3. Przekroczenia normatywów higienicznych w skontrolowanych zakładach dotyczyły hałasu oraz pyłu mąki. Pracownicy narażeni na hałas wyposażeni byli w indywidualne ochronniki słuchu oraz objęci byli właściwą opieką medyczną, natomiast pracownicy pracujący w przekroczeniu pyłu mąki mieli zapewnione odpowiednie maseczki ochronne oraz wentylację na stanowiskach pracy.
4. Właściciele zakładów stosujących i wprowadzających substancje i preparaty chemiczne do obrotu zwracali uwagę aby karty charakterystyki chemikaliów aktualizowane były na bieżąco, a opakowania preparatów chemicznych były oznakowane zgodnie z obowiązującymi przepisami.

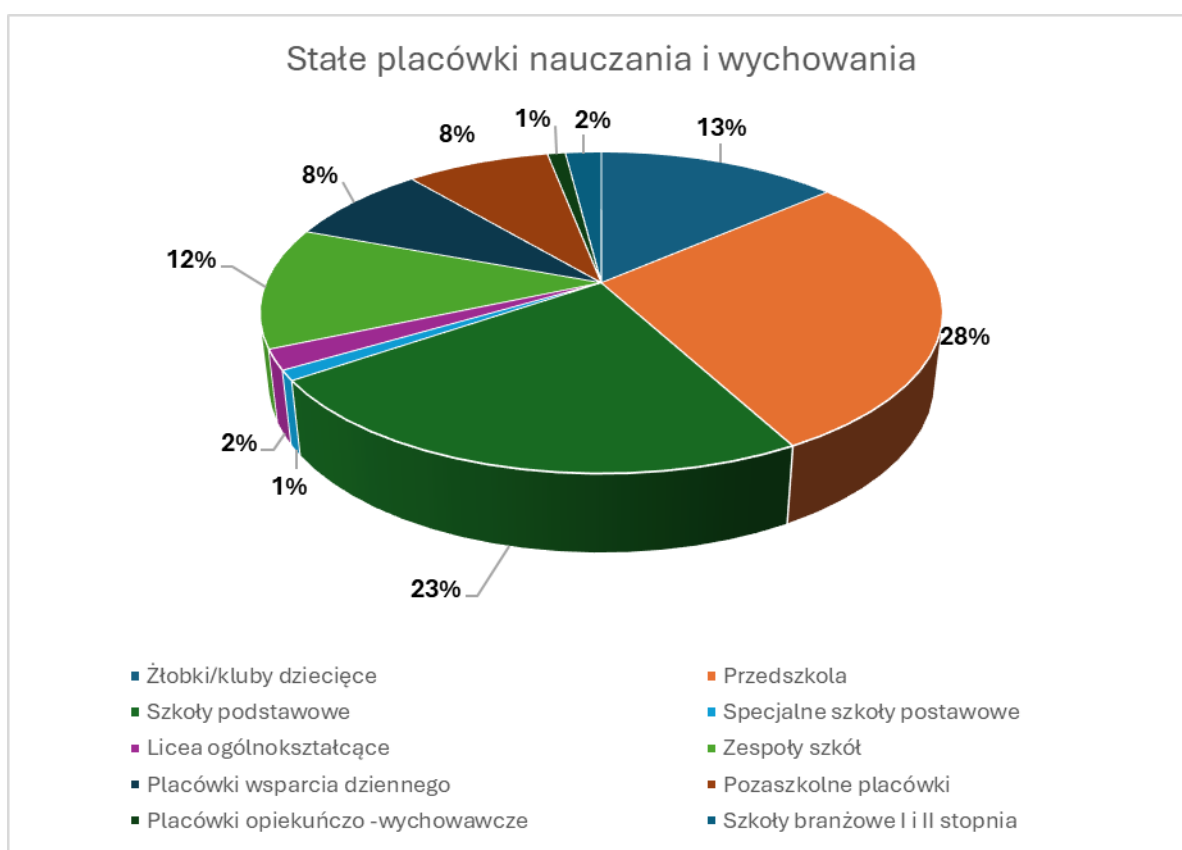
- w zakresie higieny dzieci i młodzieży, promocji zdrowia i komunikacji

Higiena Dzieci i Młodzieży

Ocena stanu sanitarnego i technicznego poszczególnych typów placówek nauczania i wychowania na terenie powiatu zduńskowolskiego.

W roku 2024 w ewidencji Sekcji Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży, Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej na terenie powiatu zduńskowolskiego znajdowały się 83 (82 w 2023 r.) stałe placówki nauczania i wychowania oraz 39 (23 w 2023 r.) placówek sezonowych. Państwowa Inspekcja Sanitarna w zakresie higieny dzieci i młodzieży realizowała zadania w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieny procesów nauczania i wychowania oraz wypoczynku dzieci i młodzieży. Prowadzony nadzór miał na celu zapewnienie bezpiecznych warunków i odpowiedniego standardu higienicznego do nauki, pobytu oraz przed niekorzystnym wpływem czynników szkodliwych i uciążliwych w środowisku szkolnym.

Wykres nr 1. Stałe placówki nauczania i wychowania.

Ogółem przeprowadzono 117 kontroli, w tym: 89 kontroli stałych placówek nauczania i wychowania (83 w 2023r.) oraz 28 kontroli (16 w 2023r.) w placówkach organizujących wypoczynek dla dzieci i młodzieży.

Wydano 3 decyzje administracyjne (2 w 2023r.), w tym:

- 1 (1 w 2023r.) decyzję zatwierdzającą nowopowstały żłobek,
- 2 (1 w 2023r.) decyzje zmieniające - dot. zmiany liczby dzieci w funkcjonujących placówkach (niepubliczne żłobki).

W stałych skontrolowanych zakładach nauczania i wychowania przebywało 11 698 (13 223 w 2023r.) uczniów i wychowanków.

Z wypoczynku zimowego i letniego w skontrolowanych turnusach skorzystało 866 (578 w 2023r.) uczestników.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad placówkami nauczania i wychowania oraz wypoczynku koncentrowała się na egzekwowaniu przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w celu ochrony zdrowia dzieci i młodzieży przed niekorzystnym wpływem czynników szkodliwych i uciążliwych w środowisku szkolnym.

Przedmiotem przeprowadzonych kontroli placówek stałych była ocena funkcjonalności budynków, stanu technicznego, bieżącej czystości i porządku, warunków do utrzymania higieny osobistej, higieny procesu nauczania, dostępności infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, profilaktycznej opieki medycznej oraz dożywiania.

Stan sanitarny i techniczny poszczególnych typów placówek przedstawiał się następująco:

Żłobki/kluby dziecięce

W 2024 roku na terenie powiatu zduńskowolskiego funkcjonowało 11 żłobków (1 publiczny, 10 niepublicznych) oraz 1 klub dziecięcy. Dziesięć placówek zlokalizowanych było na terenie miasta Zduńska Wola.

Nadzorem objęto nowopowstałą placówkę pn. Niepubliczny Żłobek „Trampolina” w Zduńskiej Woli, ul. Łaska 88.

W ramach nadzoru nad tymi placówkami łącznie przeprowadzono 11 kontroli sanitarnych. W skontrolowanych obiektach opieką objętych było 177 (193 w 2023r.) dzieci.

Placówki znajdowały się w budynkach przystosowanych, o dobrym standardzie technicznym; podłączone do sieci wodociągowej i sieci kanalizacyjnej. Wyjątek stanowił 1 żłobek i 1 klub dziecięcy posiadające kanalizację miejscową. Placówki podłączone były do centralnego ogrzewania z sieci ciepłowniczej lub posiadały własne kotłownie. Pomieszczenia, w których przebywały dzieci utrzymane były w dobrym stanie sanitarnym oraz w czystości bieżącej.

Skontrolowane placówki zapewniały bezpośrednie wyjście na teren otwarty, wyposażony w urządzenia zabawowe, niedostępny dla osób postronnych. Dodatkowo w obiektach posiadających piaskownice, okresowo przeprowadzano wymianę piachu.

Podopieczni podczas pobytu mieli zapewnione pełne wyżywienie prowadzone przez firmy cateringowe wpisane do rejestru Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie prowadzonego żywienia; jedna placówka posiadała własny blok żywienia.

Stan sanitarny i techniczny skontrolowanych placówek nie budził zastrzeżeń.

Wydano 1 decyzję dotyczącą zatwierdzenia niepublicznego żłobka oraz 2 decyzje zmieniające liczbę przebywających dzieci w funkcjonujących już placówkach.

Przedszkola

W roku sprawozdawczym w ewidencji znajdowały się 22 placówki (23 w 2023r.) w tym: 21 przedszkoli i 1 punkt przedszkolny (13 publicznych, 9 niepublicznych). Łącznie przeprowadzono 23 kontrole sanitarne.

W skontrolowanych placówkach ogółem przebywało 1 558 (1 714 w 2023r.) dzieci. Wszystkie placówki mieściły się w budynkach przystosowanych na pobyt dzieci, podłączone do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej miejskiej. Ogrzewanie zapewnione było z sieci miejskiej lub z kotłowni lokalnych.

Przedszkola posiadały wydzielone strefy do zabawy, odpoczynku, nauki i spożywania posiłków. We wszystkich skontrolowanych placówkach standardy dostępności do urządzeń sanitarnych oraz właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej były zachowane.

Sale zajęć przeznaczone do realizacji zadań dydaktyczno-wychowawczych wykorzystywano również do spożywania posiłków, a w grupach dzieci najmłodszych także do spania.

Meble edukacyjne, sprzęt oraz pozostałe wyposażenie utrzymane było w dobrym stanie technicznym.

W 10 placówkach (10 w 2023r.), które organizowały warunki do odpoczynku dzieciom – pościel i leżaki były w sposób gwarantujący bezpieczeństwo zdrowotne, przypisane do konkretnego dziecka.

Wszystkie skontrolowane placówki w zakresie prowadzonego żywienia wpisane były do rejestru Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Trzydzieści z nich posiadało własne kuchnie, do 10 placówek posiłki dowożono w formie cateringu spełniając prawidłowe warunki. Z ogólnej liczby dzieci uczęszczających do skontrolowanych przedszkoli, tj.: 1 558 (1 714 w 2023r.), z pełnego wyżywienia korzystało 1 280 (82%) [1 419 (83%) w 2023r.] dzieci w 9 placówkach, sam obiad w formie cateringu spożywało 262 (17%) [271 (17%) w 2023r.] dzieci. Z dofinansowania do posiłków korzystało 140 (9%) [176 (10%) w 2023r.] dzieci.

W 5 przedszkolach (4 w 2023r.) ocenie poddano dostosowanie mebli edukacyjnych do wzrostu dzieci, odpowiednie ich zestawienie i oznakowanie, stan techniczny oraz posiadanie certyfikatów bezpiecznego użytkowania. Badaniem objęto 413 dzieci z 21 oddziałów (13 oddziałów, 206 dzieci w 2023r.). Nieprawidłowości w powyższym obszarze nie odnotowano.

Szkoły podstawowe

W 2024r. pod nadzorem znajdowało się 19 (19 w 2023r.) szkół podstawowych, w tym niepubliczna specjalna szkoła podstawowa.

Ogółem przeprowadzono 27 kontroli sanitarnych. W 18 skontrolowanych placówkach naukę pobierało łącznie 4 458 (4 076 w 2023r.) uczniów.

Skontrolowane placówki znajdowały się w budynkach przystosowanych pod względem technicznym do prowadzenia działalności oświatowo-wychowawczej.

Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych były zachowane, uczniowie mieli zapewnioną przez cały rok szkolny bieżącą ciepłą wodę oraz niezbędne środki do utrzymania higieny osobistej.

Czternaście szkół posiadało gabinety profilaktyki zdrowotnej bez zastrzeżeń sanitarnych i technicznych.

Obowiązek pozostawiania podręczników w szkołach został różnie rozwiązany, w zależności od możliwości lokalowych i organizacyjnych placówek. Dla uczniów klas 4-6 zapewnione były szafki indywidualne, natomiast młodsi uczniowie posiadali wydzielone opisane miejsca w salach lekcyjnych.

Siedemnaście szkół podstawowych wydawało ciepłe posiłki, z których ogółem skorzystało 1 990 (47%) uczniów. W placówkach oferujących obiady w postaci cateringu ogółem skorzystało 598 (30%) dzieci. Wszystkie placówki wpisane były do rejestru Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie prowadzonego żywienia. Z posiłków dofinansowanych korzystało 182 (9%) dzieci.

Z napoju w postaci mleka w opakowaniach jednostkowych oraz z komponentu owocowo-warzywnego, wydawanego w 12 szkołach – korzystało ogółem 1 712 (38%) dzieci.

W 7 placówkach funkcjonowały sklepiki szkolne prowadzone przez agentów, które oferowały asortyment zgodny z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia. Ponadto w 5 szkołach znajdowały się automaty z żywnością.

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego przedstawiały się następująco: szkolny zespół sportowy z boiskiem posiadało 10 skontrolowanych szkół. Salę zastępczą/rekreacyjną z boiskiem posiadało 6 placówek, w tym 1 miała 2 sale rekreacyjne. Jedna placówka nie posiadała sali gimnastycznej, zajęcia z wychowania fizycznego odbywały się na przystosowanym do tego typu zajęć holu głównym. Salę rekreacyjną posiadała tylko jedna szkoła podstawowa (specjalna).

Uczniowie klas czwartych z 13 szkół podstawowych w ramach zajęć wf jeden raz w tygodniu korzystali z krytych pływalni z terenu miasta Zduńska Wola.

Sześć skontrolowanych szkół posiadało kompleksowo wyposażone i urządzone pracownie chemiczne, w których znajdowały się substancje chemiczne i ich mieszaniny.

W ramach higienizacji procesu nauczania w szkołach podstawowych dokonano:

- higienicznej oceny rozkładów zajęć lekcyjnych w 17 placówkach, w 140 oddziałach; niezgodnych z zasadami higieny nie stwierdzono.
- oceny dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów dokonano w 3 placówkach, w 21 oddziałach, zbadano 399 stanowisk pracy ucznia.

Wszystkie skontrolowane szkoły zapewniały 10 minutowe przerwy międzylekcyjne i jedną/dwie dłuższe, ponadto umożliwiały uczniom spędzanie przerw na świeżym powietrzu.

Licea ogólnokształcące

Na terenie powiatu zduńskowolskiego funkcjonowały trzy licea ogólnokształcące, tj. I Liceum Ogólnokształcące i II Liceum Ogólnokształcące w Zduńskiej Woli. Liceum Ogólnokształcące w Wojśławicach zostało wyłączone z ZSCKU w Wojśławicach jako samodzielna placówka.

W powyższych placówkach naukę pobierało 1 297 uczniów. Dożywianie prowadzono w Liceum Ogólnokształcącym w Wojśławicach, ogółem korzystało 24 uczniów. Przerwy międzylekcyjne zapewnione były w postaci 10 min. oraz jednej/dwóch dłuższych przerw. W dwóch placówkach funkcjonowały sklepiki szkolne. Nieprawidłowości nie odnotowano.

Branżowe szkoły I i II stopnia

Pod nadzorem znajdowały się: Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych im. Katarzyny Kobro w Zduńskiej Woli oraz Państwowa Szkoła Muzyczna II stopnia w Zduńskiej Woli.

Kontroli poddano liceum plastyczne, w którym naukę pobierało 137 uczniów. Dożywianie nie było prowadzone. Przerwy międzylekcyjne zapewnione były w postaci 10 min. oraz jednej/dwóch dłuższych przerw. Nieprawidłowości podczas kontroli nie stwierdzono.

Zespoły szkół

W 2024r. w ewidencji znajdowało się 10 (10 w 2023r.) zespołów szkół, w skład których wchodziły 32 placówki (3 przedszkola, 3 szkoły podstawowe, 5 techników, 4 licea ogólnokształcące, 4 szkoły branżowe I i II stopnia, 4 szkoły specjalne, 6 warsztatów szkolnych, 2 internaty oraz 1 placówka prowadząca kwalifikacyjne kursy zawodowe).

W bieżącym roku sprawozdawczym skontrolowano 6 zespołów, łącznie przeprowadzając 13 kontroli. W skontrolowanych placówkach ogółem naukę pobierało 2 208 uczniów.

Zespoły szkół mieściły się w budynkach przystosowanych. Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych były zachowane i uczniowie mieli zapewnione prawidłowe warunki do utrzymania higieny osobistej.

Dożywianie prowadzone było w 5 zespołach w formie obiadów jednodaniowych. Ogółem posiłki spożywało 480 (22%) uczniów, z czego z posiłków dofinansowanych korzystało 54 (8%) uczniów. W dwóch zespołach szkół prowadzono projekt pn. „Pogram dla szkół” oferujący uczniom owoce i warzywa oraz produkty mleczne – ogółem skorzystało 518 dzieci.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w skontrolowanych placówkach była wystarczająca.

W ramach higienizacji procesu nauczania dokonano higienicznej oceny rozkładów zajęć lekcyjnych w 5 zespołach, w 59 oddziałach. Niezgodnych z zasadami higieny nie stwierdzono.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze

Pod nadzorem znajdowała się jedna tego typu placówka, tj. Dom Dziecka w Wojsławicach. W placówce przebywało 14 wychowanków. Warunki pobytu były właściwe. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Placówki wsparcia dziennego

Ewidencją objęto 7 (7 w 2023r.) placówek: w tym 2 (2 w 2023r.) świetlice środowiskowe, 4 (4 w 2023r.) placówki opieki dziennej nad dziećmi, 1 (1 w 2022r.) klub młodzieżowy. Skontrolowano 4 placówki, w których z zajęć korzystało 1 471 (968 w 2023r.) podopiecznych. Warunki do utrzymania higieny osobistej były zapewnione.

Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych placówek był dobry, decyzji nie wydawano, karania mandatowego nie stosowano.

Pozaszkolne placówki specjalistyczne

W 2024r. w ewidencji znajdowało się 7 (7 w 2023r.) placówek. Czynności kontrolne przeprowadzono w 3 placówkach. Ogółem z zajęć korzystało 396 dzieci. Warunki pobytu dzieci i młodzieży były właściwe, nieprawidłowości nie stwierdzono.

Placówki wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży

W 2024r. według elektronicznej bazy Ministerstwa Edukacji Narodowej zarejestrowanych zostało 39 turnusów wypoczynku zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży.

Na terenie powiatu zduńskowolskiego 5 (1 w 2023r.) z nich zorganizowało wypoczynek letni dla dzieci i młodzieży w formie wyjazdowej.

W miejscu zamieszkania wypoczynek dla dzieci i młodzieży zorganizowany był na 34 (22 w 2023r.) turnusach, w tym na 11 (3 w 2023r.) zorganizowany był wypoczynek zimowy, a na 23 (20 w 2023r.) wypoczynek letni. W ramach nadzoru nad miejscami wypoczynku przeprowadzono 28 kontroli, na których wypoczywało 866 (578 w 2023r.) dzieci i młodzieży w przedziale wiekowym od 4 do 18 lat. Dożywianie prowadzono na 13 skontrolowanych turnusach. Placówki oferujące żywienie widniały w rejestrze Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie prowadzonego żywienia. Ramowe programy wypoczynku określające rodzaj realizowanych zajęć podczas wypoczynku były dostępne do wglądu we wszystkich placówkach. Wszyscy organizatorzy wypoczynku zapewniali uczestnikom dostęp do opieki medycznej. W każdej z placówek znajdowały się odpowiednio wyposażone apteczki. Zachorowań, wypadków, hospitalizacji, urazów i zatruc nie odnotowano. Wszyscy organizatorzy wypoczynku określili limity miejsc, w związku z czym nie stwierdzono jego przekroczeń.

Wnioski:

Reasumując powyższą ocenę należy stwierdzić, że:

1. Stan sanitarno-higieniczny placówek na terenie objętym nadzorem przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Zduńskiej Woli z roku na rok ulega sukcesywnej poprawie. Na podniesienie standardu oraz poprawę warunków pobytu uczniów oraz wychowanków w placówkach oświatowo-wychowawczych wpływ miały przeprowadzane prace remontowe i konserwatorskie obiektów.
2. Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych dla uczniów we wszystkich skontrolowanych placówkach były zachowane.
3. W dalszym ciągu opieka medyczna w placówkach nauczania i wychowania jest niewystarczająca ze względu na brak stałej, codziennej opieki pielęgniarskiej.
4. Przeprowadzona ocena realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin nie wykazała nieprawidłowości.
5. Zadawalający jest fakt dotyczący zapewnienia uczniom szafek oraz miejsc w pomieszczeniach na pozostawianie części podręczników i przyborów szkolnych.
6. W ramach bieżącego nadzoru dokonano oceny dostosowania mebli edukacyjnych do wzrostu przedszkolaków/uczniów. Nieprawidłowości w powyższym obszarze nie stwierdzono. Dyrektorzy szkół w miarę posiadania środków finansowych doposażają sale lekcyjne w nowe, posiadające certyfikaty bezpiecznego użytkowania meble szkolne.
7. W 2024r. w placówkach oświatowych, dokonano szczegółowej oceny posiadania przez szkoły i przedszkola certyfikowanego sprzętu sportowego oraz mebli szkolnych. Przeprowadzone pod tym kątem kontrole wykazały, że nowy sprzęt nabywany przez placówki posiada certyfikaty bądź atesty.
8. Warunki sanitarno-techniczne pomieszczeń oraz bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w placówkach organizujących wypoczynek były właściwe.
9. Na terenie powiatu zduńskowolskiego we wszystkich nadzorowanych placówkach oświatowo-wychowawczych poddanych kontroli zastosowano się do obowiązującego całkowitego zakazu palenia wyrobów tytoniowych.

Oświata zdrowotna i promocja zdrowia

Sekcja Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży, Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej w zakresie oświaty zdrowotnej prowadzi zorganizowaną działalnością wychowawczą, informacyjną i edukacyjną, mającą na celu podnoszenie kultury zdrowotnej ludności i stanowi jeden z elementów promocji zdrowia. Zakres działania oparty jest o Narodowy Program Zdrowia oraz sytuację epidemiologiczną naszego terenu. Praca w zakresie działalności oświatowo-zdrowotnej w roku 2024 opierała się na realizacji programów edukacyjnych, programów szkoleniowych i innej działalności edukacyjnej skierowanej do określonej grupy

odbiorców. Zadaniem pracowników Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży, Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej w zakresie oświaty zdrowotnej jest wspieranie, koordynowanie i monitorowanie inicjatyw prozdrowotnych, przy szerokiej współpracy kadry pedagogicznej, pracowników fachowych służby zdrowia, samorządów lokalnych oraz instytucji mogących pomóc przy kreowaniu bezpiecznego i zdrowego stylu życia społeczeństwa.

W 2024 roku realizowano następujące programy:

Ogólnopolski Program Profilaktyczno-Edukacyjny „Trzymaj Formę” - w roku 2024 kontynuowany był ogólnopolski program profilaktyki nadwagi i otyłości wśród dzieci i młodzieży „Trzymaj Formę” dla uczniów klas V – VIII szkół podstawowych. W powiecie zduńskowolskim udział w programie zadeklarowało **12** szkół podstawowych, i wszystkie zrealizowały go w całości. Programem objęto w roku szkolnym 2023/2024 **1049** uczniów.

Program Edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne” to ogólnopolski program edukacyjny dla przedszkoli opracowany wspólnie z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W 2024 roku została przeprowadzana kolejna edycja programu. Okres przedszkolny jest niezmiernie ważnym etapem kształtowania się postaw determinujących aktualne i przyszłe zachowania dotyczące zdrowia. Dlatego też istotne jest edukowanie dzieci w zakresie prawidłowego żywienia już od najmłodszych lat. Utrwalone wówczas przyzwyczajenia zdrowotne i nawyki decydują o późniejszym stylu życia. Grupa, do której skierowany jest nowy program, to dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat. Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Program jest skierowany także do rodziców i opiekunów dzieci, gdyż zwiększa to skuteczność programów profilaktycznych. W 2024 roku w edycję programu zostało zaangażowanych **16** przedszkoli. Działaniami programowymi objęto **782** dzieci i **346** rodziców.

Profilaktyka HIV/AIDS – W ramach obchodów **Światowego Dnia AIDS** została zamieszczona na stronie internetowej PSSE w Zduńskiej Woli informacja dotycząca Obchodów Światowego Dnia AIDS wraz z materiałami edukacyjnymi do pobrania drogą elektroniczną. Również na koncie Stacji na FB zamieszczono **2** informacje dotyczące Światowego Dnia AIDS. Dokonano dystrybucji materiałów edukacyjnych dotyczących AIDS i chorób przenoszonych drogą płciową do **13** ZOZ-ów publicznych i niepublicznych. Również na stronie internetowej PSSE w Zduńskiej Woli (**2** informacje) oraz na koncie na FB (**5** postów) została rozpropagowana nowa kampania profilaktyczno-edukacyjna Krajowego Centrum ds. AIDS „**Mój pierwszy raz**”, której celem jest popularyzacja wczesnej diagnostyki w kierunku HIV. Wraz z informacją prasową zamieszczono materiały edukacyjne do pobrania drogą elektroniczną dotyczące kampanii.

Profilaktyka antynikotynowa – w 2024 roku działania związane z wiosenną (**Światowy Dzień bez Tytoniu**) i jesienną (**Światowy Dzień Rzucania Palenia**) akcją antynikotynową polegały na dystrybucji materiałów edukacyjnych (ulotki, plakaty, broszury) w formie papierowej do **13** ZOZ-ów publicznych i niepublicznych.

Na stronie internetowej PSSE w Zduńskiej Woli zamieszczono informacje dotyczące wiosennej i jesiennej akcji dotyczącej profilaktyki antytytoniowej, a w dwóch szkołach podstawowych przeprowadzono prelekcje z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej dotyczącej szkodliwości palenia oraz filmu dotyczącego szkodliwości e-papierosów i podgrzewaczy tytoniu.

„Bieg Po Zdrowie” - w 2024 roku kontynuowano również realizację ogólnopolskiego Programu Antytytoniowej Edukacji Zdrowotnej **„Bieg po zdrowie”** skierowanego do IV klas szkół podstawowych. Działaniami programowymi objęto **10** szkół podstawowych. Ogółem działaniami objęto **252** uczniów i **152** rodziców i opiekunów. Program posiada patronat Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Zdrowia i Rzecznika Praw Dziecka.

Wojewódzka Kampania Edukacyjna „Dopalaczom mówimy – STOP! Wybieramy zdrowie” – w 2024 roku w **13** szkołach podstawowych kontynuowana była Wojewódzka Kampania Edukacyjna „Dopalaczom mówimy STOP! Wybieramy zdrowie”. Celem Kampanii jest obniżenie wśród uczniów tendencji do podejmowania ryzykownych zachowań generowanych przez grupę rówieśniczą, pogłębienie rozumienia zachowań zagrażających zdrowiu lub życiu, umożliwienie odbiorcom identyfikacji problemu uzależnienia, wzmocnienie u uczestników tendencji do odpowiedzialnych zachowań /asertywność/ związanych z zażywaniem środków psychoaktywnych. W kampanii wzięło udział **13** szkół podstawowych, a z wiedzy skorzystało **553** uczniów oraz **215** rodziców.

Profilaktyka WZW – w 2024 roku realizowana była kolejna edycja programu profilaktyczno-edukacyjnego **„Podstępne WZW”** skierowanego do uczniów szkół ponadpodstawowych. Program jest realizowany we współpracy z Fundacją „Gwiazda Nadziei” dostarczającą materiały edukacyjne i scenariusze zajęć. Celem programu jest upowszechnienie wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych. W tej edycji programu wzięło udział **5** szkół ponadpodstawowych (w tym 3 Zespoły Szkół). Programem objęto **455** uczniów i **154** rodziców.

Profilaktyka nowotworów złośliwych skóry (czerniaka) – w 2024 roku realizowana była kolejna edycja programu profilaktyczno-edukacyjnego **„Znamie! Znam je?”** skierowanego do uczniów szkół ponadpodstawowych. Program jest realizowany we współpracy z Fundacją „Gwiazda Nadziei” dostarczającą materiały edukacyjne i scenariusze zajęć. Celem programu jest upowszechnienie wiedzy na temat złośliwych nowotworów skóry (czerniaka) wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych. W tej edycji programu wzięło udział **5** szkół ponadpodstawowych (w tym 3 Zespoły Szkół). Programem objęto **569** uczniów i **289** rodziców.

Profilaktyka raka szyjki macicy – w 2024 roku rozpoczęto kolejną edycję programu edukacyjnego **„Wybierz życie – pierwszy krok”** skierowanego do uczniów szkół ponadpodstawowych. Celem programu jest: zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu, kształtowanie świadomości na temat czynników zwiększających ryzyko raka szyjki macicy, motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie oraz dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących badania cytologiczne. W realizacji programu

wzięto udział 5 szkół ponadpodstawowych (w tym 3 Zespoły Szkół). Programem objęto 720 uczniów i 138 rodziców.

Oprócz pracy merytorycznej, pracownicy Sekcji Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży, Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej prowadzili również działalność nawiązującą do głównych celów oświaty zdrowotnej, jednak w znacznym stopniu rozszerzającą oddziaływanie kultury prozdrowotnej na różne grupy społeczeństwa (tzw. działania akcyjne).

Obchody Światowego Dnia Zdrowia – w 2024 roku zgodnie z zaleceniami WHO obchody upłynęły realizując hasło „ Moje zdrowie, moje prawo”. Na stronie internetowej PSSE w Zduńskiej Woli zamieszczono obszerną informację na temat obchodów wraz z linkiem do strony WHO, również na koncie stacji FB zamieszczono 2 posty dotyczącej wyżej wymienionej tematyki.

Obchody Europejskiego Tygodnia Szczepień – W ramach realizacji obchodów Europejskiego Tygodnia Szczepień zorganizowano punkt informacyjno-edukacyjny w siedzibie Stacji, a także w Miejskim Domu Kultury Zduńskowolskie Centrum Integracyjne Ratusz oraz przed budynkiem Ratusza. Zamieszczono na stronie internetowej PSSE w Zduńskiej Woli informacji o Konferencji "Kalendarze szczepień dorosłych", informacji dotyczących Europejskiego Tygodnia Szczepień oraz podsumowania z działań PSSE w Zduńskiej Woli w trakcie obchodów Europejskiego Tygodnia Szczepień. Na profilu Stacji na FB zamieszczono 8 postów dotyczących Europejskiego Tygodnia Szczepień. Wysłano do kierowników 14 ZOZ-ów publicznych i niepublicznych pisma Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zduńskiej Woli z zaproszeniem na Konferencję "Kalendarze szczepień dorosłych". Dokonano dystrybucji materiałów edukacyjnych (pakiety ulotek dotyczące chorób zakaźnych i szczepień ochronnych) do 14 ZOZ-ów w powiecie zduńskowolskim. Wysłano do szkół podstawowych i ponadpodstawowych powiatu zduńskowolskiego pisma PPIS w Zduńskiej Woli zachęcającego nauczycieli i pedagogów do skorzystania z bezpłatnego kursu "Szczepienia w czasach fake newsów i dezorientacji", przesłanie linków do kursu i scenariuszy zajęć dla uczniów VII i VIII klas szkół podstawowych i uczniów szkół ponadpodstawowych, dodatkowo przesłanie "Poradnika dla rodziców - świat bez szczepień" z prośbą o wysłanie go rodzicom przez dziennik elektroniczny. Nagrano informację radiową dotyczącą Europejskiego Tygodnia Szczepień która była wielokrotnie emitowana w Naszym Radio 104 FM. Działaniami objęto około 4800 osób.

Kampania – „#Safe2EatEU” – w 2024 roku realizowano przedsięwzięcia w związku z kampanią organizowaną w ramach działań Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności EFSA. Ma ona na celu jak zaznaczono zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki (ze szczególnym uwzględnieniem misji EFSA) w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności w UE oraz zachęcenia obywateli do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych. Na stronie internetowej PSSE w Zduńskiej Woli zamieszczono 2 informacje dotyczące kampanii wraz materiałami edukacyjnymi do pobrania, na Facebooku zamieszczono 16 postów dotyczących kampanii. W jednej ze szkół podstawowych przeprowadzono prelekcję dla klas VIII dotyczącą wyżej wymienionej tematyki.

Kampania - #PlantHealth4Life - celem kampanii jest zwiększenie świadomości dotyczącej zdrowia roślin wśród mieszkańców Europy i wzbudzenie w nich poczucia zbiorowej odpowiedzialności za ich wspólne dobro. Głównym hasłem kampanii jest wezwanie: „Dbaj o zdrowie roślin, chroń życie”. Kampania prowadzona jest przez Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA), Komisję Europejską (KE) i 22 organizacje partnerskie działające w poszczególnych państwach członkowskich Unii Europejskiej. W ramach obchodów zamieszczono 3 posty na Facebooku i 3 informacje na stronie internetowej PSSE w Zduńskiej Woli. Zorganizowano również punkt informacyjno-edukacyjny podczas XXIV Regionalnej Wystawy Rolno-Przemysłowej w Zduńskiej Woli.

Akcja Lato 2024 – Bezpieczne Wakacje – w 2024 roku przeprowadzono również działania związane z bezpieczeństwem dzieci i młodzieży wypoczywającej w miejscu zamieszkania. Dzięki działaniom przeprowadzonym przez pracowników Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży, Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej, dzieci i młodzież uczestnicząca w letnim wypoczynku mogła zapoznać się z zagrożeniami, z którymi uczestnicy mogą się spotkać podczas wakacji oraz nauczyć się umiejętności unikania zagrożeń. Szczególny nacisk położono na profilaktykę dotyczącą „dopalaczy” (wychowawcy zostali zaopatrzeni w kompendium wiedzy o dopalaczach) ale także dostarczono materiały edukacyjne dotyczące profilaktyki antytytoniowej, meningokokowej, instrukcje zachowania się podczas upałów i pakiety „Bezpieczne Wakacje”. W 18 placówkach objęto działaniami 673 uczestników wypoczynku letniego. Na stronie internetowej PSSE i Facebooku popularyzowano kampanię medialną WSSE w Łodzi #BezpieczneWakacje 2024” (10 postów) oraz kampanię informacyjną GIS „#latozsaneplidem” (16 postów).

Kampanie : Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach i Światowy Tydzień o Antybiotykach – w 2024 roku w ramach obchodów wyżej wymienionych kampanii zorganizowano wystawę plakatów „Superbakterie Oporniaki” oraz stoisko informacyjno-edukacyjne w Miejskim Domu Kultury Zduńskowolskie Centrum Informacyjne Ratusz i w siedzibie PSSE. Na stronie internetowej PSSE w Zduńskiej Woli zamieszczono 3 informacje a na platformie FB 4 posty dotyczące wyżej wymienionej tematyki. Do 13 ZOZ-ów publicznych i niepublicznych dostarczono materiały edukacyjne.

Inne działania – w 2024 roku od początku roku szkolnego 2024/2025 w 21 szkołach podstawowych wdrożono program dla klas I – III „Kryształowy uśmiech mam, bo o zęby dbam” natomiast w 5 szkołach ponadpodstawowych wdrożono program „Suplementuję gdy potrzebuję”. We wszystkich 21 szkołach podstawowych rozpoczęto monitorowanie Powszechnego Programu Szczepień przeciwko HPV, który powstał z inicjatywy Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Edukacji.

Działalność informacyjna Sekcji Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży, Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej dotycząca profilaktyki prozdrowotnej jest realizowana również na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej <https://www.gov.pl/web/psse-zdunska-wola/aktualnosci2> oraz na koncie Facebooka w zależności od potrzeb i zaistniałej sytuacji epidemiologicznej w powiecie.

Wnioski:

1. Działania prozdrowotne realizowane przez Sekcję Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży, Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zduńskiej Woli są ukierunkowane na szeroką tematykę dotyczącą zdrowia publicznego.
2. Dzięki realizacji profilaktyki prozdrowotnej w ramach pracy edukacyjno-informacyjnej, opartej o programy profilaktyczno-edukacyjne ogólnopolskie i wojewódzkie, oraz działania akcyjne, wśród społeczności powiatu zduńskowolskiego zwiększa się świadomość dotycząca własnego zdrowia i zachowań, które to zdrowie mogą zapewnić.
3. Ważnym elementem działań edukacyjnych jest współpraca Sekcji Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży, Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zduńskiej Woli z samorządami, przedszkolami, szkołami podstawowymi i ponadpodstawowymi oraz innymi instytucjami, które włączają się do promowania zdrowego stylu życia, co łączy się nierozdzielnie z poprawą zdrowia i bezpieczeństwa społeczeństwa naszego powiatu.

- w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

W ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w trosce o zdrowie i życie mieszkańców powiatu zduńskowolskiego prowadzono działania w zakresie: opiniowania, uzgadniania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów ogólnych w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, opiniowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w ramach oceny oddziaływania na środowisko, uzgadniania dokumentacji projektowej w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych, uczestniczenia w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych oraz uzgadniania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

W 2024 roku wydano dla powiatu zduńskowolskiego 36 opinii, uzgodnień z tego w sprawach:

- projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin i planów ogólnych gmin -----12
- raportu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko i jego zakresu -----23
- zgodności projektu budowlanego z wymaganiami sanitarnymi -----1

Dokonano odbiorów nowych i przebudowywanych obiektów budowlanych oraz obiektów po zmianie sposobu użytkowania w ilości -----15

w tym:

- obiektów i pomieszczeń funkcji żywieniowo - żywnościowej -----1
- obiektów przedszkoli, żłobków, szkół, świetlic i ośrodków kultury-----2
- magazynów -----2

(przeznaczonych do wykonywania działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym)

- obiektów usługowo-produkcyjnych-----9
- obiektów infrastruktury technicznej-----1

(obiektów stacji uzdatniania wody, oczyszczalni ścieków)

W 2024 r. zaopiniowano pozytywnie na terenie: Miasta Zduńska Wola – 3, Gminy i Miasta Szadek – 2 oraz Gminy Zduńska Wola -1 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dla 2 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz dla 3 planów ogólnych uzgodniono zakres i określono stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. W jednym przypadku uzgodniono bez zastrzeżeń odstępnie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Pracownik pionu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego opiniując miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zwracał szczególną uwagę na właściwe kształtowanie terenu pod względem funkcjonalnym, wyposażenie terenów planowanych do zurbanizowania w odpowiednie instalacje sanitarne, odpowiednie rozmieszczenie zabudowy w stosunku do uciążliwych dróg, zakładów i innych przedsięwzięć, właściwe kształtowanie terenów przestrzeni publicznej, rekreacyjnych, usługowych, produkcyjnych itp. Opiniowane dokumenty zawierają szereg zapisów mających na celu przede wszystkim: uporządkowanie i zaktualizowanie

polityki przestrzennej na terenach już zainwestowanych i zagospodarowanych, kontynuację charakteru przeznaczenia terenów wynikający z kolejnych dokumentów planistycznych i jest odzwierciedleniem długoterminowej polityki przestrzennej.

Prawie wszystkie wydane opinie w 2024 r. dotyczyły braku konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla planowanych do realizacji inwestycji. W przeważającej ilości planowane przedsięwzięcia zlokalizowane były na obszarze Miasta Zduńska Wola i Gminy Zduńska Wola. Podczas opiniowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko szczególną uwagę zwracano na: ochronę środowiska (emisja hałasu, zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego, emisja pyłów i gazów, emisja odorów, gospodarka odpadami itp.). Sprawdzano wielkość i zakres przedsięwzięcia, miejsce jego lokalizacji, bezpośrednie sąsiedztwo, możliwe oddziaływanie na ludzi i sąsiednie tereny. W przypadku 4 inwestycji wydano opinie, że istnieje konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla danego przedsięwzięcia i określono zakres raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Uzgadniając dokumentację projektową w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych sprawdzano zgodność z warunkami sanitarnohigienicznymi regulowanymi przepisami techniczno-budowlanymi. Zwracano szczególną uwagę na zastosowanie: prawidłowego układu funkcjonalnego, zapewnienie pomieszczeń higienicznosanitarnych dla pracowników, prawidłowej wentylacji oraz odpowiednich instalacji (wodociągowych, grzewczych itp.).

W 2024 r. wydane stanowiska potwierdziły zgodność wykonania obiektów budowlanych z projektem budowlanym w zakresie wymagań higieniczno-zdrowotnych. Nowopowstałe obiekty znajdowały się: głównie na terenie Miasta Zduńska Wola, niewielka ilość na terenie Gminy Zapolice oraz po jednym obiekcie na terenie Gminy Szadek i Gminy Zduńska Wola. W ramach odbioru obiektów budowlanych sprawdzano czy obiekt realizowany był na podstawie decyzji o pozwoleniu na budowę lub zgłoszeniu oraz zgodność wykonania prac z projektem budowlanym. Wśród większych, bardziej znaczących obiektów przekazanych do użytkowania na terenie powiatu zduńskowolskiego należy wymienić:

1. Przebudowywany i rozbudowywany budynek oczyszczalni ścieków w Szadku zlokalizowany przy ul. Grabowiny w Szadku, gmina Szadek.
2. Przebudowywany i rozbudowywany budynek Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Zapolicach przy ul. Głównej 14.
3. Rozbudowywany i przebudowywany budynek przedszkola zlokalizowany w miejscowości Henryków, gm. Zduńska Wola.
4. Budynek piekarni zlokalizowany w miejscowości Strońsko 3G, gmina Zapolice.
5. Budynek mieszkalno-usługowy (część usługowa z przeznaczeniem na przychodnię stomatologiczną) zlokalizowany w Zduńskiej Woli przy ul. Zielonej 22-24.
6. Budynek usługowy z przeznaczeniem na gabinet fizjoterapeutyczny usytuowany w Zduńskiej Woli przy ul. Dolnej 40A.

Wydano w 2024 roku 15 postanowień dotyczących pozytywnego uzgodnienia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektów decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz

projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (m.in. sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej).

Wnioski:

1. W 2024 r. widoczny był wzrost rozwoju infrastruktury technicznej (drogi, kanalizacja sanitarna, sieci wodociągowe, oczyszczalnia ścieków). Inwestycje związane z planowaną zabudową mieszkaniową i usługową przyczynią się do wzrostu gospodarczego i ekonomicznego.
2. Na terenie powiatu zduńskowolskiego dzięki działaniom Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego mających na celu zapobieganie zagrożeniom bezpieczeństwa sanitarnego i ochrony zdrowia, życia ludzi na etapie planowania przestrzennego oraz procesów inwestycyjnych doszło do poprawy stanu sanitarnego.

Podsumowanie

W celu zapewnienia właściwego stanu sanitarnego w obiektach znajdujących się na nadzorowanym terenie przeprowadzono 1445 (1369 w 2023 r.) kontroli/wizytacji sanitarnych, w tym w zakresie:

1. Bezpieczeństwa żywności i żywienia - 630 kontroli.
2. Epidemiologii - 187 kontroli.
3. Higieny komunalnej - 318 kontroli.
4. Higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami – 110 kontroli.
5. Higieny dzieci i młodzieży, promocji zdrowia i komunikacji społecznej - 183 kontrole (w tym 66 wizytacji).
6. Zapobiegawczego nadzoru sanitarnego – 17 kontroli.

Ogółem w roku 2024 pracownicy Sekcji Nadzoru Epidemiologicznego przeprowadzili 590 wywiadów epidemiologicznych w związku ze zgłoszeniem zachorowania lub podejrzenia zachorowania na choroby zakaźne.

W związku z prowadzonym nadzorem wydano 68 decyzji płatniczych na łączną kwotę 21 954,40 zł w wyniku naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych, prowadzeniem bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego oraz kontroli granicznej, 52 decyzje o zatwierdzeniu zakładów, 5 decyzji dotyczących chorób zawodowych, 1 decyzję o nałożeniu administracyjnej kary pieniężnej na kwotę 1 000 zł oraz 98 innych decyzji. Ponadto wydano 27 postanowień, 31 opinii oraz 32 tytuły wykonawcze. Nałożono za uchybienia sanitarno-higieniczne i zdrowotne 8 mandatów karnych na łączną kwotę 2 900 złotych. Skierowano 1 wniosek do Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o nałożenie kary pieniężnej. Zbadano 812 stanowisk pracy ucznia /dziecka.

Realizacja ustawowych zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w nadzorowanych obszarach przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Zduńskiej Woli ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu zduńskowolskiego.

Na podstawie analizy wszystkich obszarów objętych nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w roku 2024 stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu zduńskowolskiego ocenia się jako dobry.